

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevens doel

Verschijnt elke zondag

Abonnementsprijs : 600 F per jaar

Postcheckrekening nr. 3185.22

Beheer en Redactie : Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

ALGEMENE VERGADERING VAN DE VLAAMSE JURISTENVERENIGING

te Brussel, op zaterdag, 27 maart a.s., te 15 uur, in de lokalen van het Hotel WESTBURY, Kardinaal Mercierstraat 6, 22e verdieping (nabij het Centraal Station).

D A G O R D E :

1. «De Vlaamse rechtswereld en de magistratuur» .
Inleiding door Mr. Piet BLOMME (Gent) .
2. « Structuur van de balie te Brussel » .
Inleiding door Mr. Jaak VAN WAEG (Brussel) .
3. « Een Hof van Beroep te Antwerpen » .
Inleiding door Mr. René VICTOR (Voorzitter) .
4. « Uitbouw van de Vlaamse Juristenvereniging » .
Mededeling door Mr. Karel VAN BAARLE (Sekretaris) .

De preadviezen voor de besprekingen zullen onze lezers vinden in tegenwoordig nummer.

Wij rekenen er stellig op dat de Vlaamse juristen, magistraten, advocaten, notarissen en ambtenaren in groot getal deze algemene vergadering zullen bijwonen.

Ter zitting zal er gelegenheid zijn om in te schrijven als lid van de Vlaamse Juristenvereniging.

De Nationale Orde van de Advocaten

A. — In de oorspronkelijke tekst van het Ontwerp van Gerechtelijk Wetboek zoals het ingediend werd einde 1963 was voorzien dat de Algemene Raad (= alle stafhouders) alle beslissingen nam bij eenvoudige meerderheid. (art. 499) behalve het opstellen van regels en gebruiken van de balie, waarvoor een twee-derde meerderheid nodig was. De Algemene Raad koos bij gewone meerderheid een deken, een vice-deken en twee sekretarissen (art. 505-506).

Maar elke stafhouder beschikte over zoveel stemmen als er begonnen honderdtallen advocaten in zijn balie zijn (art. 498). De Waalse balies beschikten dus over 17 stemmen, de Vlaamse balies over 19, Brussel over 13. De stafhouders van Brussel+Wallonië konden dus alle benoemingen doen en alle beslissingen treffen (behalve het opstellen van tuchtregels).

— De enige taalkundige bepalingen waren dat « een billijk evenwicht » van beide taalgroepen in acht wordt genomen wat betreft deken, vice-deken en sekretarissen, en dat bij de beraadslaging de beide landstalen zullen gebruikt worden (art. 496).

— Het was dus helemaal niet zeker dat van deken en vice-deken er één Vlaming zou zijn, nog minder dat ze zouden afwisselen. Men mag hierbij de optiek van de meeste franssprekende Brusselaars en van vele Walen niet uit het oog verliezen, voor wie een billijk evenwicht bestaat in de afwisseling van een Waal, een franssprekende Brusselaar en een Vlaming (cfr. Voorzitterschap-Verbond). In dit stelsel beslissen daarenboven in feite de franssprekenden welke « Vlamingen » deken, vice-deken en sekretaris worden.

Wanneer men daarbij ziet dat de deken « doorlopende opdracht » (art. 508) heeft om de Nationale Orde te vertegenwoordigen in alle betrekkingen met de openbare machten (en men denke maar even aan alle adviezen inzake magistratuur en benoemingen, aan alle betrekkingen met het buitenland, vraagstukken in verband met E.E.G. en vrije vestiging enz.) kan men zich voorstellen wat dit stelsel zou opleveren ter zake van behartiging van de specifiek Vlaamse problemen (normalisering van toestanden in de magistratuur, bv.)

B. — Er werd sedertdien een tamelijk gewijzigde tekst uitgedacht waarbij voor elke beslissing drie meerderheden nodig zijn.

Vooreerst « de twee-derde van alle advocaten van het Rijk » waarbij dus zoals in het vorige stelsel elke stafhouder beschikt over zoveel stemmen als er begonnen honderdtallen leden in zijn balie zijn. Hier stemt dus de stafhouder van Brussel met 13 stemmen.

Daarenboven moet elke beslissing de gewone meerderheid behalen van de balies van het « Nederlandse taalgebied » en van de balies van het « Franse taalgebied ». Hier stemt elke stafhouder met én stem en Brussel stemt niet mee.

Met dit ingewikkelde systeem is het natuurlijk niet onmogelijk dat men niet tot een beslissing zou komen. Daarom is in het nieuwe artikel 506 voorzien dat indien na drie stembeurten voor de verkiezing van deken, vice-deken en sekretarissen de vereiste meerderheid niet is bereikt, de Koning in de vakature voorziet.

Er is ten slotte voorzien dat de Raad der Orde van de balie te Brussel één van zijn leden aanwijst « wiens voertaal niet die is van de stafhouder in functie » « om met raadgevende stem in de Algemene Raad te zetelen » (art. 490).

C. — Er is een zekere vooruitgang te bespeuren, maar het is nog zeer ontoereikend en van een volkomen nutteloze ingewikkeldheid.

— Er zijn nochtans voorbeelden genoeg van eenvoudige en doelmatige regelingen welke op een definitieve wijze de taalgelijkheid verzekeren. Zo heeft men b.v. voor de Orde van Apotekers (wet van 19 mei 1949) een Hoge Raad en voor de Orde van Architecten (wet van 26 juni 1963) een Nationale Raad met een nederlandstalige en een franstalige sectie die apart of samen kunnen beraadslagen. In die Orden is ook voorzien dat om beurten de voorzitter tot elk taalstelsel zal behoren terwijl de ondervoorzitter van het andere taalstelsel is dan dat van de voorzitter.

Bij de Hoge Raad van Apotekers gebeuren de verkiezingen in de schoot van elke sectie. De voorzitter van de Vlaamse sectie zit de Hoge Raad voor gedurende twee jaar en deze van de Franse sectie is dan zijn ondervoorzitter; na twee jaar worden de rollen omgekeerd.

— Het is eenvoudig een stelsel uit te denken waarbij de Nationale Orde van Advocaten zowel doelmatig algemene belangen van advocaten in het gehele land als de specifiek Vlaamse problemen (bv. normalisering van de toestanden op velerlei gebied) of Waalse problemen zou kunnen behartigen.

Het volstaat ook een nederlandstalige en een fransstalige sectie te voorzien welke samen, maar ook apart kunnen bijeenkomen.

Als elke sectie een deken en een sekretaris kiest die bijv. om het jaar zouden afwisselen en beurtelings nationaal deken en vice-deken, nationaal sekretaris en adjunct-sekretaris zouden zijn, dan is het probleem van de taalgelijkheid in de leidende functies automatisch opgelost.

Het ingewikkelde en gevaarlijke systeem met drie stembeurten en dan nog eventueel benoeming door de Koning wordt volkomen overbodig vermits men in elke sectie bij eenvoudige meerderheid gemakkelijk tot een verkiezing zal kunnen komen.

De twee vertegenwoordigers van Brussel zouden elk zetelen in de sectie waartoe zij behoren volgens hun taal. Het spreekt vanzelf dat er dan geen reden is om te voorzien dat de tweede vertegenwoordiger enkel raadgevende stem zou hebben.

Hoe hij aangeduid wordt hangt af van het toekomstig statuut van de balie van Brussel. In elk geval moet het zo zijn dat de nederlandstalige vertegenwoordiger van Brussel representatief zou zijn voor de nederlandstalige advocaten te Brussel.

— Men dient zich af te vragen of ook in elke sectie dan wel in de Nationale Orde als geheel, de dubbele stemwijze één keer met één stem en één keer met een stem per honderdtal advocaten de te verkiezen oplossing is.

In de Nationale Orde, wanneer zij voltallig beraadslaagt, zou de vaste regel dienen te zijn dat de nederlandstaligen en de franstaligen over evenveel stemmen beschikken. Zou het verder niet te verkiezen zijn dat in plaats van twee (of drie) keer te stemmen waarbij Brussel één keer toch over een zeer groot gewicht zou beschikken, er slechts één stemwijze zou zijn? Men zou kunnen denken aan een stelsel waarbij (met eerbiediging van het beginsel van de gelijkheid tussen het Vlaamse en het Waalse stemmenaantal) de balies over

minimum één maar maximum over drie of vier stemmen zouden beschikken. Als Brussel bijv. drie stemmen zou hebben in de Franse sekte en twee stemmen in de

Nederlandse sekte zou zij nog de eerste balie van het land zijn maar zou elk gevaar van werkelijk Brussels overwicht onbestaande zijn.

De Tuchtraden van Beroep

A. — De oorspronkelijke tekst van het Ontwerp van Gerechtelijk Wetboek verzekerde een enorm overwicht van de balies van beroep en van de franssprekenden.

Inderdaad in de oorspronkelijke tekst waren er te Brussel en te Luik, dus voor 7 van de 9 provincies, geen franstalige en nederlandstalige kamer maar slechts één tuchtraad van beroep bestaande uit een voorzitter van het Hof van beroep (of zijn afgevaardigde, een kamervoorzitter) en vier bijzitters, twee van de balie waartoe de advokaat behoort en twee van de balie bij het Hof van beroep. Behoorde de advokaat tot de balie van beroep, dan waren er drie bijzitters van zijn balie en één van een andere balie.

De enige taalbepalingen waren in artikel 474 dat de behandeling in beroep gebeurt in de taal van de bestreden beslissing. (Maar nergens wordt voorzien dat de balie te Brussel enige beslissing in het Nederlands diende te nemen!) en dat indien er niet voldoende bijzitters van de balie van beroep zijn «welke de taal van de rechtspleging kennen» de voorzitter de zetel samenstelt door bijzitters van andere balies aan te duiden.

Vermits de assessoren oud-leden van de tuchtraad moesten zijn, alle oud-leden van de tuchtraad te Brussel hun adres in het Frans hebben op de tabel en alle oud-leden te Luik Walen zijn, was het dus zeker dat alle Vlaamse advocaten uit de provincies Antwerpen, Brabant en Limburg voor een tuchtraad van beroep zouden verschijnen waarvan twee of drie leden franstaligen zouden zijn. Want niets is meer verspreid dan de illusie van franstaligen dat zij «de taal van de rechtspleging kennen» waar het over Vlaamse zaken gaat. Sekretarissen en plaatsvervangende sekretarissen van de tuchtraden van beroep moesten oud-leden zijn van de tuchtraden bij de balie van het Hof van Beroep, dus ook weer franstaligen te Brussel en te Luik.

B. — Volgens de laatste stand van de teksten is hierin reeds veel verandering gekomen. Het onderscheid tussen balies bij het hof en andere balies is vervallen.

Nu is voorzien in artikel 473 dat elke tuchtraad van beroep «uit een of meer kamers» bestaat; dat elke kamer zetelt met een voorzitter (eerste voorzitter van het Hof van beroep of kamervoorzitter) vier assessoren en een sekretaris, terwijl de prokureur-generaal of het lid van het Parket dat hij aanwijst het Openbaar Ministerie uitoefent.

Tevens wordt voorzien dat «bij het begin van elk jaar maken de stafhouders van het rechtsgebied van het hof van beroep samen onder het voorzitterschap van de eerste voorzitter van het hof een of twee lijsten op, naargelang het rechtsgebied eentalig of tweetalig is, van de advocaten die kunnen geroepen worden om als assessor zitting te nemen. De rang van de op die lijsten ingeschreven advocaten wordt bepaald met inachtneming van een billijk evenwicht tussen de balies van het rechtsgebied, rekening gehouden met het aantal van hun leden.»

De assessoren worden, buiten beletsel, geroepen om zitting te nemen in de orde van voorrang op vermelde lijsten.

De vergadering van stafhouders benoemt eveneens voor een duur van twee jaar «een of twee sekretarissen naargelang het rechtsgebied eentalig of tweetalig is» en plaatsvervangende sekretarissen.

C. — Er is hier reeds een gevoelige vooruitgang, tenminste indien men de toepassing doet in een geest van werkelijke taalgelijkheid, maar anderzijds een eigenaardige schroom de dingen bij hun naam te noemen en op zekere punten logisch door te denken.

Als men echter, zoals gebeurd is bij de wet van 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken, probeert aan een tekst enkel een minimum inhoud te geven, zijn ook de nieuwe teksten niet bevredigend.

Het is logisch dat de «een of meer kamers» bedoeld is als een onderscheid naar taal. Maar het staat er niet formeel in. Het is niet onmogelijk, zoals voor de rechtbank van eerste aanleg te Brussel of het hof van beroep te Brussel, enkel twee tweetalige kamers te voorzien.

Er worden wel te Brussel twee lijsten van assessoren naar taalcriteria voorzien maar het is juridisch niet uitgesloten voor Brussel dezelfde namen op de twee lijsten te plaatsen.

Als het systeem loyaal toegepast wordt denkt men aan een Nederlandse en aan een Franse kamer en aan twee lijsten met verschillende namen. Maar dan heeft de volgende tekst, die behouden werd in artikel 474 geen zin «alle leden van het college moeten de taal van de rechtspleging kennen. De eerste voorzitter stelt met inachtneming van deze regel het college samen zoals is bepaald in artikel 473». Als er immers een vaste nederlandstalige kamer is met een Nederlandse lijst worden deze bepalingen geheel zinledig.

In alle andere Orden (geneesheren, apothekers, veeartsen, architecten) zijn er gesplitste tuchtraden van beroep; dient dit ook niet doorgevoerd te worden voor de balie?

Het schijnt tenminste elementair dat men zou zeggen dat in de zetel van ieder Hof van beroep waarin niet alle balies tot dezelfde taalgroep behoren, er een vaste Nederlands en een vaste Franse kamer zou zijn; dat er een Nederlandse en een Franse lijst van assessoren zou zijn (met twee verschillende reeksen van namen).

Is ook het ogenblik niet gekomen om te zeggen dat in een kamer enkel magistraten kunnen zetelen met een diploma van dezelfde taal als deze van de kamer?

Toestanden zoals in de gemengde Nederlandse raad van beroep voor apothekers, waar de drie raadsheren van het Hof van beroep onder mekaar steeds Frans spreken, zijn niet van aard het vertrouwen op goede wil en gezond verstand te versterken.

Welke ook de hervormingen zijn die men zou voorzien voor de balie te Brussel, een minimum is altijd dat er twee sekties naar taal zouden zijn (ook als men ze anders noemt, aparte kierezlijsten of hoe ook).

Het schijnt eveneens elementair dat voor de Nederlandse tuchtraad van beroep te Brussel enkel advocaten die tot de Nederlandse sekte behoren in aanmerking komen.

De Balie bij het Hof van Beroep te Brussel

A. In de oorspronkelijke tekst van het Ontwerp van Gerechtelijk Wetboek werd met geen woord gesproken over de aparte toestand van de balie te Brussel op taalgebied.

B. 1. Het is vooral sedert het indienen van het Ontwerp dat de besprekingen voor een hervorming van de Balie te Brussel in een actief stadium zijn getreden.

Begin 1965 legde de minister aan de Commissie van Justitie volgend regeringsamendement voor :

« Het reglement van de balie te Brussel verzekert in de voorwaarden die de Koning bepaalt, op advies van de raad der Orde een billijke vertegenwoordiging van de nederlandstalige en de franstalige advocaten in de Raad der Orde en in het bureau voor raadpleging en verdediging ».

In de tekst per 15 februari 1965 is dit echter geworden : « Het reglement van de balie te Brussel waarborgt een billijke vertegenwoordiging van de nederlandstalige en franstalige advocaten in de Raad der Orde en in het bureau voor raadpleging en verdediging ».

Men kan zich de vraag stellen wat de juridische betekenis is van een dergelijke tekst. Wat gebeurt er wanneer het reglement deze billijke vertegenwoordiging niet verzekert, en wie oordeelt over wat een billijke vertegenwoordiging is ?

2. Het gehele verhaal van anderhalf jaar onderhandelingen te Brussel moet niet herhaald worden en er kan verwezen worden naar de stukken hierover opgesteld door het Vlaams Pleitgenootschap.

Er weze hier bondig aan herinnerd dat het Vlaams Pleitgenootschap, in de hoop een oplossing te bereiken in akkoord met de franstaligen, in een lange nota « Beginzelen voor een hervorming van de balie te Brussel » het volgende minimum als onmisbaar aanzag : inrichting van een dubbele rol, een franstalige en een nederlandstalige, met keuze tijdens een overgangperiode, daarna inschrijving in beginsel volgens de taal van het diploma, tenzij wanneer de Raad der Orde een verzoek om op de andere rol ingeschreven te worden als redelijk aanvaardt; inrichting van een nederlandstalige en een franstalige tuchtkamer; vertegenwoordiging van de advocaten van elke taalrol in de tuchtraad in verhouding tot hun getalstekte met een minimum van 5 zetels voor de minst talrijke rol; verkiezingen voor de raad der Orde per rol waarbij dus de advocaten van elke rol enkel stemmen voor de kandidaten van hun rol; naast de stafhouder, een vice-stafhouder behorend tot de andere rol; de vice-stafhouder zal advies uitbrengen wanneer gerechtelijke of administratieve overheden het advies of de voorstellen van de overheden van de Orde vragen.

3. Op 19 februari 1965 werd het Vlaams Pleitgenootschap om zijn akkoord verzocht betreffende voorstellen van de Tuchtraad die neerkwamen op het volgende : de leden van de Orde zullen ingeschreven worden op één der kiezelslijsten, Franse of Nederlandse, volgens de taal welke zij hoofdzakelijk gebruiken in hun beroep; deze lijsten zullen alleen toegankelijk zijn voor de leden van de Orde door raadpleging, en zullen niet mogen medegedeeld worden aan derden; de lijsten zullen geen ander gevolg hebben dan het bepalen van advocaten verkiesbaar voor de ambten van de Orde; de advocaten zullen de lijst kiezen, in de toekomst bij

het verzoek tot inschrijving op de tabel; uitzonderlijk zal het mogelijk zijn van lijst te veranderen; de raad der Orde bepaalt elk jaar het aantal zetels voorbehouden aan elk van beide lijsten, met een minimum van twee voor de verkiezingen van juni 1965, drie van juni 1966 en vier vanaf juni 1967;

alle advocaten kiezen voor alle kandidaten maar zij mogen enkel namen schrappen en niet bijvoegen; voor elke lijst moeten er tenminste drie kandidaten meer zijn dan de plaatsen aan deze lijst toegekend, de voordracht van kandidaten vereist 40 handtekeningen en tijdens de vier eerstkomende jaren zullen de advocaten die de voordracht doen tot dezelfde lijst moeten behoren als de kandidaten;

er zullen verschillende tuchtkamers zijn elk bestaande uit de stafhouder en vijf of zes leden, zijn de verkozenen van een taallijst niet talrijk genoeg dan zal de stafhouder ze aanvullen, erover wakende dat alle leden een voldoende kennis hebben van de voertaal der zaken.

Het Vlaams Pleitgenootschap « erkende dat de gedane voorstellen alhoewel ontoereikend, een duidelijke stap in de goede richting betekenen ».

De Tuchtraad te Brussel schijnt zijn voorstellen als een reglement te willen afkondigen.

C. Voor Brussel kan men oplossingen in drie richtingen bedenken :

a) twee afzonderlijke balies, een nederlandstalige en een franstalige;

b) een balie met twee sekties die definitief op voet van gelijkheid in het bestuur van de balie zouden vertegenwoordigd zijn;

c) regelingen met een variërende vertegenwoordiging van de Vlaamse advocaten naarmate hun aantal.

Tegen de eerste oplossing worden er praktische bezwaren aangevoerd, verder argumenten over de wenselijke eenheid, en soms de vrees dat de Vlaamse advocaten zich zouden isoleren.

Ten voordele van de eerste oplossing wordt gezien dat een eigen balie met een eigen hoofd en leiding op een krachtdadige wijze ook naar buiten zowel de morele als de materiële belangen van de Vlaamse advocaten zou kunnen bevorderen, snel de normalisatie van de taaltoestanden op gerechtelijk plan en al wat daarmee verband houdt te Brussel zou kunnen verzekeren en zowel wat prestige als feitelijke macht betreft ver te verkiezen zou zijn boven een andere oplossing.

Ten voordele van de tweede oplossing wordt gezegd dat zij, door de definitieve gelijkheid te verzekeren, elke machtsstrijd zou voorkomen en trouwens een voorafbeelding is van gezonde toestanden te Brussel op voet van het samen beheren door nederlandstaligen en franstaligen van instellingen in volstreekte gelijkheid. Er wordt anderzijds gezegd dat de franssprekenden deze gelijkheid nooit zouden aanvaarden en dan nog liever gescheiden balies zouden zien.

Ten voordele van de derde oplossing wordt gezegd dat zij soepel is en het gemakkelijkst zou kunnen verwezenlijkt worden ook met het akkoord der franstaligen. De vraag is wat dan het minimum is beneden hetwelk er niet mag gaan worden en of de voorstellen van de Tuchtraad te Brussel niet op allerlei punten de voorstellen van het Vlaams Pleitgenootschap uithollen.

Problemen rond de Magistratuur

Algemene Beschouwing

De erkenning in het Rijk van de nederlandstalige volksgroep, met eigen aard en eigen kultuur, vereist een herziening van de bestaande politieke, administratieve kulturele en gerechtelijke structuren.

De uitwerking van die herziening is thans volop aan de gang op politiek en administratief vlak.

Het gerechtelijk gebied moet in deze evolutie opgenomen worden.

De uiterlijk nederlandstalige berechting, zoals zij na de wet op het gebruik der talen in gerechtszaken bestond, heeft niet belet dat innerlijke berechting ook in de Vlaamse gewesten naar taal en geest Frans bleven.

Vertaling en uiterlijke nederlandstaligheid vrijwaren niets en zij bestendigen de onderdrukking van eigen taal en cultuur en werken louter vervreemdend. Om de wezensvereisten van de nederlandstalige volksgroep in zijn Belgische samenhang te voldoen moeten de gerechtelijke structuren in het eigen gebied grondig en innerlijk nederlandstalig zijn en dient daarenboven in de gerechten, gelegen in het centraal gebied, waar wegens de rijkssamenhorigheid de andere nationale volksgroep tot zijn recht en waardering moet komen, een stelsel georganiseerd te worden waarbij elke taal volwaardig erkend en beleefd wordt.

Hiertoe zijn wijzigingen vereist aan de grondwet, de wet op het gebruik der talen in gerechtszaken en het ontwerp van gerechtelijk wetboek.

1. De Grondwet.

In artikel 104 dient het aantal hoven van beroep van drie op vijf gebracht te worden.

De erkenning van het bestaan van twee verschillende volwaardige grote kulturen in België en de vaststelling dat die kulturen geografisch elk een eigen gebied bestrijken, vereist een herinrichting van de hoven van beroep.

Antwerpen en Limburg maken terecht aanspraak op een eigen hof van beroep, zelfstandig, volledig nederlandstalig.

Waar? Gelijk welke oplossing biedt voor- en nadelen.

De besluiten over de werkzaamheden van de commissie voor de hervorming der instellingen, dd. 26-1-1965, omvat in dit verband een tekst die kan aanvaard worden:

Twee ééntalige hoven, in ieder taalgebied.

Te Brussel een tweetalig Hof, met passend rechtsgebied.

Het oprichten van gedetacheerde kamers (voor Limburg) wordt niet uitgesloten.

De voorgenomen wijzigingen mogen geen invloed uitoefenen op de georganiseerde tweetaligheid van het Hof te Brussel, nl. de zekere zelfstandigheid van de nederlandstalige en de franstalige kamers, welke ook de omvang van het rechtsgebied van het Hof weze.

(Zie R. Victor, R.W. 1964-65, 1241 en volg.)

2. De wet op het gebruik der talen in gerechtszaken.

A. Diploma-vereiste.

De taalexamen waren een noodzakelijke overgangsmaatregel.

Ze hebben niet geleid tot de werkelijke nederlandstaligheid van de rechtscolleges. Voortaan moet geëist

worden dat de magistraat zijn taalkennis bewijst door zijn diploma van doctor in de rechten.

Het taalexamen heeft enkel zin voor de wettelijke bepaalde gevallen van tweetaligheid.

Gelet op de praktische toegangsleeftijd voor het hof van cassatie kan aldaar een beperkte overgangsmaatregel verantwoord worden, die in geen geval verder zou mogen reiken dan 1970.

B. Brussel.

Te Brussel moet de helft van de plaatsen in de magistratuur en het notariaat voorbehouden zijn aan de houders van een nederlandstalig diploma van doctor in de rechten. Zulks in het bijzonder voor de rechtbanken, het hof van beroep en het hof van cassatie.

C. Fiscale Zaken.

De wettelijke regeling betreffende het taalgebruik moet algemeen gelden, o.m. ook in fiscale zaken.

D. Cassatie.

Gelet op de infra-struktuur van de gerechtelijke orde is het verantwoord dat de arresten van het hof van cassatie enkel geveld worden in de taal van de rechtspleging.

E. Nieuwe rechtscolleges.

De nieuwe (bv. arbeidshof) rechtscolleges en deze met gewijzigde naam moeten in de teksten betreffende taalgebruik «ingewerkt» worden, zodat er geen gebieden zouden ontstaan waar de taalwet niet toepasbaar is.

F. Algemene bepalingen.

Vooraf dient in de algemene bepalingen van de wet op het gebruik der talen in een art. 30 onderstreept te worden dat «De taal, die voor de rechtspleging aan een hof, rechtbank, vrederechter of ander gerechtelijk orgaan wordt toegewezen, ingevolge deze wet of ingevolge enigerlei wettelijk reglement, geldt, behalve de uitzonderingen in deze wet bepaald, voor de zittingen, beraadslagingen, verhoren, beslissingen mededelingen en alle uitingen zo naar binnen als naar buiten van de gerechtelijke functie en van de hiermede samengaande administratieve bedrijvigheid.»

Deze bepaling is niet overbodig vermits, ondanks de wet van 1935, de innerlijke berechting veelal in het Frans geschiedt.

De toepassing van bovenstaande principes brengt mede dat dienen gewijzigd te worden: art. 1-2-4, par. 4-28-30-43, paragrafen 1 tot en met 12-51, par. 2 en 3.

3. Ontwerp van gerechtelijk wetboek.

— Hof van cassatie (art. 128, 129, 131 eerste lid en 133).

In het hof van cassatie moet een werkelijke tweetaligheid georganiseerd worden, en wel zodanig dat in de franstalige, respectievelijk nederlandstalige kamers, een werkelijke zelfstandigheid in hun eentaligheid verzekerd wordt.

Daartoe is het vereist dat er drie nederlandstalige en drie franstalige kamers bestaan en dat voor elk van deze kamers een kamervoorzitter voorzien wordt.

De Raad van State werd overigens op een dergelijke wijze ingericht.

— *Aantal magistraten* (art. 186).

Het aantal plaatsen in hoven en rechtbanken, wordt thans louter willekeurig en toevallig bepaald. Een objectieve norm die de last en het belang van het gerecht uitdrukt, moet hiervoor in de plaats gesteld worden. Zulks moet elke redelijke beoordelaar bevredigen en een doelmatige werking van de gerechtelijke instellingen verzekeren.

De verdeling in de hoven, per provincie, moet gebeuren volgens het belang blijkende uit de bevolking, terwijl het onderling belang van de provincie in het Belgisch bestel toch blijkt uit het relatief aantal inwoners.

De normen die dienen aangewend zijn :

1. bevolking.
2. aantal nieuw ingeleide zaken in de jongste vijf of tien jaar (gemiddelde van 1 en 2).

(zie hierbij gevolgde tabel, voorlopig berekend in het kader van het huidige rechtsgebied der Hoven).

Er was door de minister beloofd dat het ontwerp van wet « tot vaststelling van de personeelsformatie van hoven en rechtbanken » vereist door het nieuw artikel 213, onverwijld zou neergelegd worden. Het moet gesynchroniseerd worden met de behandeling van het ontwerp van gerechtelijk wetboek.

— *Leeftijdsgrens* (art. 383)

De huidige leeftijdsgrens zoals ze geldt in de magistratuur is hopeloos voorbijgestreefd. De praktijk in de publieke en de privé-sector bewijst dat een merkelijke verlaging noodzakelijk is.

De wettelijke regeling in de ons omringende landen staakt deze stelling.

Meteen zou een spoedige aanpassing aan de taalvereisten bevorderd worden.

Het is niet redelijk verantwoord een verschillende leeftijdsgrens in acht te nemen in de onderscheiden graden van rechtsmacht.

Een absolute grens van 68 jaar kan bezwaarlijk overschreden worden.

— *Advocaten bij het hof van cassatie* (art. 478)

Ook hier moet aan elke taalgroep de helft van de plaatsen volgens diploma vereisten van doctor in de rechten voorbehouden worden.

— *Assessoren in de handelszaken en sociale zaken* (art. 206).

Overeenkomstig het gewijzigd artikel 206 (art. 15-2-65) moeten ook hier diplomavereisten inzake taalkennis gesteld worden.

Hoven van Beroep : huidige toestand :

		vereiste volgens bevolking	volgens aantal nieuw ingeleide zaken	gemiddelde
Brussel	60	64,45	67,06	66
Gent	26	30,53	29,64	30
Luik	33	29,16	27,45	28

per provincie	volgens gemiddelde	huidige toestand	oorspronkelijk Ontwerp Gerechtelijk Wetboek
---------------	-----------------------	---------------------	--

Brussel :

Brabant	42,38 : 28 op 66	26 op 60	22 op 52
Antwerpen	30,32 : 20	16	14
Henegouwen	27,29 : 18	18	16

Gent :

Oost-Vlaanderen	55,85 : 17 op 30	14 op 26	11 op 21
West-Vlaanderen	44,14 : 13	12	10

Luik :

Luik	45,78 : 13 op 28	15 op 33	13 op 28
Limburg	27,30 : 7	5 (tijd.+2)	4
Luxemburg	9,91 : 3	6	5
Namen	17,00 : 5	7	6

Aantal plaatsen te herzien, aan de hand van objectieve normen, om de tien jaar. Zelfde werkwijze toe te passen voor parketten-generaal/griffies.

P.S. *Rechtbanken* : nader uit te werken volgens zelfde normen (wordt voorbereid).

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

1e Kamer. — 11 december 1964

Eerste Voorzitter : M. Bayot.

Raadsheer-verslaggever : M. De Bersaques.

Advokaat-generaal : M. Dumon.

Advocaten : Mrs Anciaux en Van Leynseele.

Huur van handelshuizen. — Een onbebouwde grond kan ook het voorwerp van een handelshuurovereenkomst uitmaken.

Een onbebouwde grond kan het voorwerp uitmaken van een handelshuurovereenkomst.

Uit de termen van art. 1 van de wet van 30 april 1951 op de handelshuurovereenkomsten blijkt niet, dat de wetgever enkel de bebouwde terreinen bedoeld heeft, vermits de woorden « onroerende goe-

deren » luidens art. 518 B.W. de onbebouwde zowel als de bebouwde erven begrijpt.

N.V. S.E.C.A. t./ Verbrugghe.

Gelet op het bestreden vonnis op 27 maart 1963 in hoger beroep door de Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen gewezen;

Over het middel afgeleid uit de schending van de artikelen 518 van het Burgerlijk Wetboek en 1 van de wet van 30 april 1951 op de handelshuurovereenkomsten, gewijzigd door de wet van 29 juni 1955,

doordat het bestreden vonnis, bij bevestiging van het beroepen vonnis, beslist dat de huur van een onbebouwde grond geen handelshuurovereenkomst uitmaakt, en, dat bijgevolg, er tussen partijen geen handelshuurovereenkomst tot stand is gekomen, om reden dat in verband met de juiste draagwijdte van de woorden « onroerende goederen of gedeelten van onroeren-

de goederen», gebruikt in artikel 1 van de wet van 30 april 1951 op de handelshuurcelen, uit de voorbereidende werken blijkt dat deze woorden moeten begrepen worden in de zin van «bebouwde onroerende goederen» en dat de niet bebouwde gronden buiten het toepassingsveld van de wet vallen,

terwijl het in het middel aangeduide artikel 1 van de wet van 30 april 1951, gewijzigd door de wet van 29 juni 1955, bepaalt: «De bepalingen van deze afdeling zijn van toepassing op de huur van onroerende goederen... die, hetzij uitdrukkelijk of stilzwijgend vanaf de ingentreding van de huurder, hetzij krachtens een uitdrukkelijke overeenkomst van partijen in de loop van de huur,... in hoofdzaak gebruikt worden voor het uitoefenen van een kleinhandel», en bijgevolg toepasselijk is op een terrein waarop, volgens de constataties van de rechter, krachtens de overeenkomst tussen partijen zou worden opgericht «een verdelingsinrichting voor petroleumprodukten», waarin het vaststaat dat een kleinhandel uitgeoefend wordt, en terwijl de even aangehaalde wetsbepaling de term «onroerende goederen» niet anders nader omschreven heeft dan artikel 518 van het Burgerlijk Wetboek, hetwelk luidt: «Onroerend uit hun aard zijn gronderven...», zodat de bestreden beslissing in de wet een onderscheid heeft ingevoerd dat deze niet inhoudt, en dienvolgens de in het middel aangeduide bepalingen heeft geschonden;

Overwegende dat de wet van 30 april 1951 luidens artikel 1 toepasselijk is «op de huur van onroerende goederen of gedeelten van onroerende goederen die, hetzij uitdrukkelijk of stilzwijgend vanaf de ingentreding van de huurder, hetzij krachtens een uitdrukkelijke overeenkomst van partijen in de loop van de huur, door de huurder of door een onderhuurder in hoofdzaak gebruikt worden voor het uitoefenen van een kleinhandel of voor het bedrijf van een ambachtsman die rechtstreeks in contact staat met het publiek»;

Overwegende dat uit die termen niet blijkt dat de wetgever enkel de bebouwde terreinen bedoeld heeft, vermits de woorden «onroerende goederen», luidens artikel 518 van het Burgerlijk Wetboek de onbebouwde zowel als de bebouwde erven begrijpen;

Overwegende dat het de bedoeling van de wetgever is geweest aan degene die een goed in huur neemt om er het door de wet bepaalde bedrijf uit te oefenen en een langdurig genot te verzekeren ten einde hem toe te laten de vruchten te oogsten van de kapitaals- en arbeidsinvesteringen welk zulk bedrijf vereist;

Dat het middel gegrond is;

Om die redenen:

Vernietigt het bestreden vonnis, doch enkel in zover het beslist dat het tussen partijen gesloten contract geen handelshuur is;

Beveelt dat melding van dit arrest zal gemaakt worden op de kant van de gedeeltelijk vernietigde beslissing;

Veroordeelt verweerder in de kosten;

Verwijst de aldus beperkte zaak naar de Rechtbank van eerste aanleg te Mechelen, zetelende in hoger beroep.

HOF VAN CASSATIE

1e Kamer. — 4 december 1964.

Voorzitter: M. Rutsaert.

Raadsheer-verslaggever: M. Naulaerts.

Procureur-generaal: M. Hayoit de Termicourt.

Advocaat: Mr. Simont.

Zeevervoer. — Art. 91 A, par. III, 6°. — Bewijslevering van een tekort bij de aflevering van de goederen. — Onderscheid tussen lossing uit het schip en aflevering.

Uit de artikelen 91 A, par. III en 266 van het tweede boek van het Wetboek van Koophandel volgt, dat bij gebrek aan schriftelijk voorbehoud wegens tekort, de krachtens de vervoerovereenkomst op de aflevering recht hebbende persoon, om in zijn verhaal op de vervoerder te slagen, het bewijs dient bij te brengen, zo van de werkelijkheid van het tekort als van het bestaan ervan op het ogenblik van de aflevering van de goederen.

De aflevering heeft niet noodzakelijk op hetzelfde tijdstip plaats als de lossing uit het schip; zij kan later plaats hebben.

The British and Foreign Marine Insurance Cy Ltd t./
Cia Hispano cubano de navegacion e.a.

Gelet op het bestreden arrest, op 22 november 1963 door het Hof van beroep te Brussel gewezen;

Over het eerste onderdeel van het middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 91, inzonderheid 91, A, paragraaf III, 6°, 266 van de Zeevaartwet en 97 van de Grondwet,

doordat het bestreden arrest aan eiseressen, handelende als verzekeraars getreden in de rechten van hun verzekerde houder van het cognossement, hun voordeeling ontzegt, strekkende tot hoofdelijke veroordeling van verweersters, respectievelijk als eigenares van het schip en als bevrachter, om te betalen de tegenwaarde in Belgische frank van de som van 1.815 dollar, die het nadeel vertegenwoordigt dat door de bestemming ondergaan werd ten gevolge van het verlies van dertien «lifts», hetwelk zich in de loop van een zeevervoer had voorgedaan, om de redenen dat: «geen protest voor het beweerd manco werd ingediend in de vormen vereist door artikel 91, A, III, 6°, van de zeevaartwet en derhalve, bij ontstentenis van enig vermoeden ten laste van de vervoerder, appellanten (thans eiseressen) het volledig bewijs van hun eis moeten leveren; dat zij hierin falen, daar niet eens de werkelijkheid van het manco ten tijde van de lossing van het schip bewezen wordt; dat inderdaad te dien opzichte geen bewijskracht kan gehecht worden aan een zogenaamd «outturn cargo report» dat door scheepsagent Fred Imbert opgesteld werd op 30 augustus 1957, wanneer het schip op 3 juli 1957 te San Juan aankwam, en dat de «Chief Officer» weigerde te tekenen, zoals blijkt uit een schrijven van 11 oktober 1957 van voormelde Fred Imbert aan de charterer, tweede geïntimeerde (thans tweede verweerder); dat de brief door zelfde Imbert op 1 november 1957 aan de bestemming gericht, slechts bevestigt dat laatstgemelde 13 «lifts» te weinig ontving, doch geen erkenning, laat staan enig bewijs, inhoudt van het bestaan van zulk manco bij de ontscheping; dat trouwens Imbert op 9 juli 1957, wanneer de koopwaar ontladen werd, onder vorm van een «discrepancy cargo report» aan de Chief Officer ontlasting had gegeven voor een zelfs grotere hoeveelheid bundels dan ooit werd ingeladen; dat, in strijd

met de beweringen van appellanten, er ter zake geen «laat-volgen» werden uitgegeven, maar appellanten onder deze benaming zekere «car-checks» willen doen doorgaan, waaruit misschien zou blijken dat Fred Imbert tegenover een niet bepaalde camioneur slechts ontlasting bezit voor 104 lifts in plaats van 117, doch waaruit geenszins tegenover de bestemming blijkt dat het zeeschip niet de volledige litigieuze partij, zijnde 117 «lifts», aan wal zette; dat de aanvaarding door de scheepseigenaar in 1959 van een regeling van de bijdragen in de averij grosse, waarin de waarde van de koopwaar bepaald zou geworden zijn zonder bijrekening van de 13 thans opgeëiste «lifts», des te minder de bekentenis van het manco kan uitmaken, daar die eigenaar steeds bedoeld manco heeft betwist, en om rechtsgeldig te zijn het verzaken aan zulke betwisting, zo niet uitdrukkelijk, toch alleszins ondubbelzinnig had moeten geschieden»,

terwijl de vervoerder ertoe is gehouden, krachtens het bevrachtingscontract, niet alleen de goederen te lossen, maar ook ze aan de bestemming af te leveren, de reserves van deze laatste in geval van manco of averij, bij de aflevering en niet bij de lossing moeten worden voorgebracht en de bestemming moet bewijzen dat het manco bestond ten tijde van de aflevering, en niet ten tijde van het lossen van het schip, zodat het bestreden arrest, door de vordering van eiseressen niet gegrond te verklaren wegens de omstandigheid dat zij niet bewezen, dat het aangevoerde verlies van de dertien «lifts» zich bij het lossen van het schip had voorgedaan, de in het middel aangeduide artikelen 91 en 266 van de zeevaartwet heeft geschonden, het toetsen van de wettelijkheid van zijn dispositief, in zover het nagelaten heeft te onderzoeken of het manco insgelijks bij de aflevering aan de bestemming bestond, onmogelijk heeft gemaakt (schenking van de artikelen 91 en 266 van de zeevaartwet en 97 van de Grondwet), en de artikelen 91 en 266 van de zeevaartwet heeft geschonden in zover het lijkt aan te nemen dat geleverd is het bewijs van het bestaan van het manco op het ogenblik van de overgave van de goederen aan de bestemming;

Overwegende dat uit de artikelen 91, A, paragraaf III, en 266 van de Zeevaartwet volgt dat, bij gebrek aan schriftelijk voorbehoud wegens tekort, de krachtens de vervoerovereenkomst op de aflevering rechthebbende persoon, om in zijn verhaal op de vervoerder te slagen, het bewijs dient bij te brengen zo van de werkelijkheid van het tekort als van het bestaan ervan op het ogenblik van de aflevering van de goederen;

Overwegende dat het bestreden arrest de door eiseressen overgelegde bescheiden ten bewijze van het op het ogenblik van de aflevering bestaande tekort van de hand wijst om de enkele reden dat hieruit het bewijs niet voortvloeit dat het beweerde tekort ten tijde van de lossing bestond, zonder dat uit de vaststellingen van het arrest kan worden uitgemaakt of de aflevering en de lossing gelijktijdig plaats hadden;

Dat het arrest derhalve zijn beslissing niet wettelijk gerechtvaardigd heeft;

Om die redenen :

Vernietigt het bestreden arrest;

Beveelt dat van dit arrest melding zal worden gemaakt op de kant van de vernietigde beslissing;

Veroordeelt verweersters in de kosten;

Verwijst de zaak naar het Hof van Beroep te Gent.

RAAD VAN STATE

4e Kamer. — 20 oktober 1964.

Voorzitter : M. Mast.

Raadsheren : MM. Mees en Smolders.

Substituut-auditeur-generaal : M. Haesaert.

Advokaten : Mrs. Van Eecke en Wolff.

Vergoedingspensioenen. — Recht op pensioen. — Voorwaarden.

Krachtens artikel 1 van de gecoördineerde wetten van 5 oktober 1948, moet de geleden schade, om in aanmerking te komen voor vergoeding, opgelopen zijn wegens de uitoefening van de dienst; de militair die zich begeeft naar de plaats waar hij zijn dienst verricht, oefent zijn dienst uit en een hem alsdan overkomen ongeval moet worden geacht zijn oorzaak te vinden in de uitoefening van de dienst.

Is niet gemotiveerd de beslissing tot afwijzing van de pensioenaanvraag, welke, na vastgesteld te hebben dat de aanvrager zich naar zijn werkplaats begaf en dat hij een fout had begaan door het verkeersreglement te overtreden, zich er toe beperkt te verklaren, zonder te onderzoeken of het hier al dan niet om een grove fout gaat, dat die fout door hem bedreven het oorzakelijk verband tussen de dienst en het ongeval uitsluit.

De Cubber t/ Belgische Staat (Minister van Financiën).

Arrest nr. 10.846.

Gehoord het andersluidend advies van de heer Haesaert, substituut-auditeur-generaal;

Overwegende dat het beroep strekt tot vernietiging van de beslissing van 25 februari 1963, waarbij de commissie van beroep voor vergoedingspensioenen afwijzend beschikt over de pensioenaanvraag ingediend door Emiel De Cubber;

Overwegende dat verzoeker, die beroepsmilitair was, op 13 mei 1953 het slachtoffer was van een verkeersongeval, terwijl hij zich per bromfiets begaf naar de plaats waar hij zijn dienst moest verrichten; dat hij op 19 april 1960 een invaliditeitspensioen heeft aangevraagd; dat de gerechtelijk-geneeskundige dienst zijn invaliditeit op 20 t.h. heeft geraamd;

Overwegende dat de bestreden beslissing steunt op de considerans : « dat de schadelijke feiten zich hebben » voorgedaan gedurende de militaire dienst; dat, zo » belanghebbende zich te gepasten tijde van zijn woon- » plaats naar zijn werkplaats begeven had zonder de » verkeersreglementen te overtreden, d.i. zonder te ver- » zuimen, terwijl hij op een secundaire weg reed, voor- » zien aan het kruispunt, waar het ongeval gebeurd is, » van een omgekeerde driehoek (verkeersteken 7), de » doorgang vrij te laten voor een andere weggebruiker » rijdend op een hoofdweg met voorrang, het ongeluk » niet zou voorgevallen zijn; dat geen gekende gegronde » reden belanghebbende toeliet de verkeersreglementen » te overtreden; dat het dus de door hem begane fout » is die het onderhavig ongeval veroorzaakt heeft en » niet het feit van de militaire dienst; dat de door » belanghebbende begane fout van aard is het dienst- » verband te verbreken dat moet bestaan tussen het » schadelijk feit, oorzaak van de aangevoerde kwalen » en het feit van de militaire dienst om recht op vergoe- » dingpensioen te geven »;

Overwegende dat verzoeker voorhoudt dat de bestreden beslissing ten onrechte het bestaan van een oorza-

kelijk verband tussen de vervulling van de dienst en het schadelijk feit ontkent wegens de omstandigheid dat hij een fout had begaan, aangezien het begaan van een fout door het slachtoffer van het ongeval niet vermag bewust verband te verbreken en een verkeers-overtreding niet als een grove fout kan worden aangemerkt; dat hij zodoende aan de bestreden beslissing de verkeerde toepassing verwijt van de gecoördineerde wetten op de vergoedingspensioenen, inzonderheid van artikel 1;

Overwegende dat krachtens de ingeroepen bepaling de geleden lichamelijke schade, om in aanmerking te komen voor vergoeding, moet opgelopen zijn wegens de uitoefening van de dienst; dat de militair die zich begeeft naar de plaats waar hij zijn dienst verricht, zijn dienst uitoefent en dat een hem alsdan overkomen ongeval moet worden geacht zijn oorzaak te vinden in de uitoefening van de dienst; dat alleen indien het ongeval en de daaruit voortvloeiende letsels te wijten zijn aan een grove fout door hem bedreven het vereiste oorzakelijk verband als uitgesloten kan worden beschouwd;

Overwegende dat de commissie van beroep vaststelt dat het ongeval zich heeft voorgedaan wanneer verzoeker « zich naar zijn werkplaats begaf »; dat zij eveneens vaststelt dat verzoeker een fout begaan heeft door het verkeersreglement te overtreden; dat zij, zonder te onderzoeken of het hier al dan niet om een grove fout gaat, er zich toe beperkt te verklaren dat de fout door verzoeker bedreven het oorzakelijk verband tussen de dienst en het ongeval uitsluit; dat zodanige motivering het de Raad van State niet mogelijk maakt na te gaan of de bestreden beslissing de ingeroepen bepaling al dan niet juist toepast.

Besluit :

Artikel 1. — De beslissing dd. 25 februari 1963 van de commissie van beroep voor vergoedingspensioenen is vernietigd.

Artikel 2. — Dit arrest zal in de registers van bovenvermelde commissie worden overgeschreven en melding ervan zal worden gemaakt op de kant van de vernietigde beslissing.

Artikel 3. — De zaak wordt verwezen naar de anders samengestelde commissie.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

1e Kamer. — 9 oktober 1963.

Voorzitter : M. Verwilghen.

Raadsheren : M.M. Dellois en Sury.

Advokaat-generaal : M. Dijkmans.

Advokaten : Mrs. K. Verbaet en E. Boonen.

1. **Onrechtmatige mededinging.** — Verwijzing in een omzendbrief naar produkten van een concurrent.
 2. **Merken.** — Namaking. — Superdex en Norip Index.
 3. **Handelsagent.** — Vrij agent. — Verplichtingen tegenover de partij voor wie hij vroeger optrad. — Concurrentie.
 4. **Fabricagegeheim.** — Begrip ontvreemding. — Bewijs.
1. *Maakt zich schuldig aan onrechtmatige mededinging, de partij die, in een omzendbrief aan de cliënteel, na gewag gemaakt te hebben van de produkten van een concurrent, wijst op het verschil van prijs en*

kwaliteit tussen deze produkten en haar eigen produkten.

2. *De benaming « Superdex » voor een olietoevoegsel is geen namaking van het merk « Norip Index ».*
3. *De vrije agent, die de produkten van de partij voor wie hij vroeger optrad, niet meer verkoopt en eigen produkten begint te verkopen, is er niet toe verplicht de cliënteel ervan te verwittigen dat hij een nieuwe activiteit heeft ingezet. Hij moet zich niet van concurrentie onthouden.*
4. *Het feit dat een produkt eigenschappen bezit, betekent niet dat eigenschappen enkel kunnen bekomen worden door het aanwenden van een fabricagegeheim. De partij die zich beklagt over de ontvreemding van een fabricagegeheim, moet aan de rechter de nodige gegevens verstrekken om hem in de gelegenheid te stellen te oordelen of zij werkelijk op een geheim procédé kan aanspraak maken.*

Phoenix Oil t/ Typhoon Oil.

Gezien in behoorlijke vorm overgelegd de door de wet vereiste stukken;

Overwegende dat het beroep, regelmatig naar vorm en tijdig ingesteld, ontvankelijk is;

Overwegende dat vaststaat dat geïntimeerde zich aan oneerlijke mededinging plichtig heeft gemaakt door het verzenden aan het cliënteel van een omzendbrief dd. 13 januari 1961, waarin zij, na gewag van het door appellante gefabriceerd produkt « Index » te hebben gemaakt, op het verschil van kwaliteit en prijs tussen dit produkt en het door haar vervaardigd additief « Superdex » wijst;

Overwegende dat geïntimeerde weliswaar loochent deze omzendbrief te hebben verspreid en beweert dat zij hem onmiddellijk heeft vernietigd;

Overwegende echter dat niet te betwijfelen valt dat geïntimeerde werkelijk bedoeld rondschriven verspreid heeft; dat zij tijdens de procedure vóór de Voorzitter van de rechtbank van koophandel op grond van het Koninklijk Besluit nr. 55 van 23 december 1934 zulks niet betwistte; dat zij, trouwens, op grond van hetzelfde Koninklijke Besluit een vordering tegen appellante instelde wegens het verspreiden door deze laatste van een circulaire, waarin zij haar cliënteel attent maakt op de onware, valse en bedrieglijke beweringen van geïntimeerde, welke in het rondschriven van 13 januari 1961 voorhomen; dat de Voorzitter der rechtbank in zijn bevel dd. 27 april 1961, na de eis van appellante te hebben ingewilligd, deze van geïntimeerde ongegrond verklaarde omdat het rondschriven van appellante « niets anders vertegenwoordigt dan een verrechtvaardigd en gepast verdedigingsmiddel gericht tegen de onjuiste aantijgingen » van geïntimeerde; dat geïntimeerde in dit bevel berustte; dat indien geïntimeerde haar omzendbrief van 13 januari 1961 niet had verspreid, voormelde redenering niet kon opgaan en de op de eis van geïntimeerde getroffen beslissing niet kon rechtvaardigen;

Overwegende dat appellante terecht verschillende elementen onderstreept welke de oneerlijke mededinging voortvloeiende uit het verspreiden van de omzendbrief van 13 januari 1961 bijzonder zwaarwichtig maken;

Overwegende, echter, dat de benaming « Superdex » geen namaak is van het door appellante gedeponeerd merk « Norip Index »; dat het louter gebruik van bedoelde benaming, afgezien van de termen van het rondschriven dd. 13 januari 1961, geen verwarring kan stichten met de gemerkte produkten van appellante;

Overwegende dat de betwisting tussen partijen no-

pens het gebruik door geïntimeerde in bedoeld rondschrijven van het woord «zusterfirma» om appellante aan te duiden, hetgeen volgens appellante een valse bewering zou zijn, ter zake weinig belang vertoont; dat appellante, inderdaad, uit het oog verliest dat geïntimeerde slechts gewag maakte van «een onzer voormalige zusterfirma's»;

Overwegende dat in strijd met de mening van appellante, geïntimeerde geen verplichting had, nadat zij als vrije en onafhankelijke agent van appellante niet meer optrad en haar eigen produkten begon te verkopen, het cliënteel te verwittigen dat zij een nieuwe activiteit had ingezet; dat zij als vrije agent om het even welke produkten mocht verkopen en, derhalve, geenszins verplicht was, wanneer zij de verkoop van de produkten van appellante noodgedwongen stopzette, enige maatregelen te treffen om het cliënteel hiervan in kennis te stellen; dat geïntimeerde als gewezen vrije en onafhankelijke agent van appellante niet gehouden was zich van concurrentie te onthouden;

Overwegende dat, afgezien van het verspreiden van de aangeklaagde omzendbrief van 13 januari 1961, het niet bewezen is dat geïntimeerde gepoogd heeft het cliënteel te misleiden o.m. met haar produkten te doen doorgaan als deze van appellante of met ze aan cliënten aan te bieden, die deze van appellante vroegen; dat het getuigenbewijs dat in dit verband door appellante aangeboden wordt niet mag bevolen worden bij gebreke aan enige nauwkeurige bepaling van tijd, plaats en cliënt;

Overwegende dat appellante gewag maakt van een proces-verbaal dd. 27 mei 1961 van deurwaarder Houet, waarbij werd vastgesteld dat een vat, waarop het woord «Andex» was geschilderd, eveneens de naam van geïntimeerde «Typhoon» droeg; dat, echter, uit de voorgebrachte stukken blijkt dat bedoeld vat aan de cliënt op 21 oktober 1960 werd geleverd, hetzij op een ogenblik waarop geïntimeerde nog als vrije agent van appellante haar produkten verkocht en geen eigen produkten vervaardigde; dat in deze omstandigheden het aangewreven feit geen daad van oneerlijke mededinging uitmaakt vermits geïntimeerde op dit ogenblik niet eens met appellante mededong en, waar de cliënt «Andex» aan geïntimeerde bestelde, deze laatste zich noodzakelijk tot appellante moest wenden, die aldus geen schade kon ondergaan;

Overwegende dat appellante zich verder beklagt over het feit dat geïntimeerde op ongeoorloofde wijze zich meester zou gemaakt hebben van fabricagegeheimen die haar toebehoren en deze zou gebruiken in het vervaardigen van haar Superdexproukten;

Overwegende dat waar het additief van appellante, zoals blijkt uit het verslag van Professor Herpol, «eigenschappen» bezit, zulks geenszins betekent dat deze eigenschappen slechts konden bekomen worden door het aanwenden van bepaalde fabricagegeheimen; dat, in strijd met de bewering van appellante en zoals blijkt uit de lijvige documentatie door geïntimeerde voorgebracht, zeer talrijke additieven voor vloeibare brandstoffen met dezelfde eigenschappen op de markt bestaan en in vulgarisatiewerken worden besproken; dat de samenstellingen of chemische formules van dergelijke additieven gekend zijn en door een gewone scheikundige ontleding gemakkelijk kunnen bepaald worden; dat het deskundig onderzoek door appellante aangevraagd volledig overbodig is;

Overwegende weliswaar dat afgezien van de eigenlijke samenstelling, appellante een geheim fabricageprocédé of bereidingswijze van haar produkt kan bezitten;

Overwegende dat het echter niet volstaat te beweren, zoals appellante, dat zij een geheim fabricageprocédé bezit en dat dit procédé door geïntimeerde werd aangewend; dat appellante minstens de nodige gegevens diende te verstrekken nopens het door haar gebruikt beweerd geheime fabricageprocédé om de rechter in de gelegenheid te stellen te oordelen of zij werkelijk op een geheim fabricageprocédé kan aanspraak maken en gebeurlijk of een deskundig onderzoek noodzakelijk voorkomt; dat, waar het Hof niet eens hierover kan oordelen, er geen aanleiding bestaat om de beweringen van appellante, betreffende de wijze waarop geïntimeerde het beweerd fabricageprocédé zou vernomen hebben, te ontmoeten; dat, nochtans, dient onderlijnd te worden dat deze beweringen zich tegenspreken; dat men, inderdaad, niet inziet waarom geïntimeerde zich door middel van een valse sleutel toegang tot de fabricagegeheimen van appellante moest verschaffen — feit dat volgens appellante zich in juli of augustus 1960 voordeed — indien zij, anderszids, deze fabricagegeheimen vernomen had door toedoen van de heren Hawinkel en De Sadeleer, die sedert einde 1958 bij haar werkzaam zijn;

Overwegende dat de contactnamen van geïntimeerde met de producenten of leveranciers van grondstoffen nodig tot het vervaardigen van het additief gans normaal voorkomen en geen blijk geven van een opzet van oneerlijke mededinging; dat de andere door appellante aangevoerde feiten niet bewezen zijn en het door haar aangeboden getuigenbewijs niet kan bevolen worden, daar de door haar gekwoteerde feiten alle nauwkeurigheid missen;

Overwegende als slotsom dat enkel het verspreiden van het rondschrijven van 13 januari 1961, dat een daad van oneerlijke mededinging uitmaakt, bewezen is;

Overwegende dat niet te loochenen valt dat appellante schade heeft ondergaan door het verspreiden van bedoelde omzendbrief; dat appellante zich echter vergist, waar zij beweert dat bij gebreke aan betwisting van de door haar vooropgestelde schattingselementen van de ondergane schade, deze door de eerste rechter moesten aanvaard worden; dat waar geïntimeerde zich beperkte tot betwisting van de oneerlijke mededinging, zulks geenszins betekent dat zij bedoelde schattings-elementen aanvaardde;

Overwegende dat de kosten noodzakelijk om zich tegen het verspreiden van het rondschrijven van geïntimeerde te verweren, o.m. de kosten van de omzendbrief van appellante als antwoord op dit rondschrijven, een element van de ondergane schade uitmaken; dat het bovendien geen twijfel lijdt dat zekere cliënten van appellante door het rondschrijven van geïntimeerde misleid werden en als gevolg hiervan de produkten van geïntimeerde hebben aangekocht in stede van deze van appellante; dat de hiermede in verband staande schade slechts ex aequo et bono kan geschat worden; dat, inderdaad, het door appellante gevorderd deskundig onderzoek onmogelijk zal kunnen uitmaken welke cliënten door bedoeld rondschrijven werkelijk misleid werden; dat appellante niet eens beweert dat haar zakencijfer verminderd is;

Overwegende dat de kosten verbonden aan «het op punt stellen» van de produkten van appellante, deze van wetenschappelijk onderzoek met de daartoe vereiste verplaatsingen en deze van publiciteit in het algemeen geen noodzakelijk verband houden met de door geïntimeerde gepleegde fout; dat echter wel aan te nemen is dat appellante wegens bedoelde fout verplicht werd hogere uitgaven aan haar publiciteit te besteden;

Overwegende dat, gelet op de weerhouden schad-

elementen, de schadevergoeding billijk op de som van 25.000 frank mag vastgesteld worden; dat de door appellante gevraagde publicatie van het arrest overbodig blijkt en de hierboven vermelde som de schade volledig zal herstellen;

Om deze redenen :

Het Hof,

Gezien artikel 24 der wet van 15 juni 1935, waarvan toepassing werd gedaan;

Alle andere en strijdige besluiten verwerpende;

Ontvangt het beroep;

Bevestigt het bestreden vonnis, behalve in zover het geïntimeerde heeft veroordeeld aan appellante de som van 1 fr. ten titel van schadevergoeding te betalen en in zover het over de kosten besliste;

Wijzigende op deze punten, veroordeelt geïntimeerde aan appellante de som van 25.000 fr. ten titel van schadevergoeding te betalen met de gerechtelijke intresten en de helft der kosten van eerste aanleg;

Verwijst iedere partij in de helft van de beroeps-kosten.

HOF VAN BEROEP TE GENT

1e Kamer. — 13 november 1964.

Voorzitter : M. Bossaert.

Raadsheren : M.M. De Clercq en Moerenhout.

Eerste advocaat-generaal : M. Vanhoudt.

Advocaten : Mrs. Veranneman de Watervliet loco

M. Salkin en G. Baert loco M. Debra.

Echtscheiding en scheiding van tafel en bed. — Omzetting van de scheiding van tafel en bed in echtscheiding met toekenning aan de onschuldige echtgenoot van een vast bedrag als vergoeding voor de haar door het verbreken van het huwelijk berokkende schade. — Een dergelijke toekenning is in strijd met art. 301 B.W.

De enig mogelijke schadeloosstelling wegens het feit zelf van de verbreking van de huwelijksband is deze voorzien in geregeld door art. 301 B.W. Deze schadeloosstelling met het dubbele karakter van vergoeding en uitkering tot onderhoud, wordt toegekend wegens het verlies van het recht op onderhoud krachtens de huwelijksplicht, recht, dat door de ontbinding van het huwelijk tenietgaat.

De toekenning ervan is onderworpen aan de bij art. 301 B.W. bepaalde vorm en voorwaarden; zij veronderstelt het bestaan van een staat van behoefte bij de schuldeiser-echtgenoot; het bedrag ervan mag het derde gedeelte van de inkomsten van de andere echtgenoot niet te boven gaan; de uitkering kan worden ingetrokken ingeval zij niet meer nodig is.

De intrekking is begrijpelijk omdat de schadeloosstelling het karakter heeft van een vergoeding voor het verlies van het recht op onderhoud, dat slechts in geval van behoefte bestaat. Indien de schadeloosstelling essentieel voor intrekking vatbaar is kan zij daarom ook niet onder de vorm van een kapitaal worden toegekend maar moet dit noodzakelijk gebeuren onder de vorm van op bepaalde tijden terugkerende uitkeringen. Deze vorm is trouwens het best geschikt om een uit het verdwijnen

van de huwelijksplicht van hulp en bijstand voort-spruitende schade te herstellen.

V.C. t/ B. en B. t/ V.C.

Advies van het Openbaar Ministerie

De zaken ingeschreven sub numeris 2122 en 2123, beiden beroepen tegen hetzelfde vonnis dd. 4 oktober 1963 der Rechtbank te Brugge, dienen samengevoegd te worden om door één en zelfde arrest beslecht te worden.

Beide beroepen werden tijdig ingesteld.

A. Over de omzetting in echtscheiding.

Terecht werd door de eerste rechter bij toepassing van het nieuw art. 310 B.W. — zoals gewijzigd door art. 23 van de wet dd. 20 juli 1962 — de omzetting in echtscheiding toegestaan van de scheiding van tafel en bed uitgesproken door de Rechtbank te Brugge en sinds 18 november 1955 in kracht van gewijsde gegaan.

Deze omzetting wordt slechts pro forma en in een theoretische hoofddorde door de geïntimeerde becrutiseerd.

Om de uitvoerig aangehaalde en gegronde redenen aangehaald door de eerste rechter dient deze beslissing in beroep gehandhaafd te worden.

B. Wat betreft de toegekende schadevergoeding van 250.000 fr. aan de echtgenote.

1/ Vooreerst kan — zoals ook reeds door de eerste rechter beslist niet aanvaard worden dat slechts een voorwaardelijke beslissing nopens de omzetting zou getroffen worden, met dien verstande dat de uitvoerbaarheid van de gegrond verklaarde eis tot omzetting van de scheiding van tafel en bed in echtscheiding afhankelijk zou gesteld worden van de voorafgaande betaling van de toegekende vergoeding; dergelijke voorwaarde is noch voorzien noch toegelaten door de wet.

2/ Wat de schadevergoeding zelf betreft.

De eerste rechter, zoals voorgehouden door de partij Bekaert Georgette ziet in het verbreken van de huwelijksband, ten gevolge van voormelde omzetting in echtscheiding der scheiding van tafel en bed, uitgesproken ten voordele van deze partij, een oorzaak tot schadevergoeding.

De eerste rechter preciseert verder zijn zienswijze door aan te stippen dat «eiseres die 5 kinderen van verweerder op tegeneis, ter wereld bracht en door deze laatste in de gekende omstandigheden verlaten werd, gevorderd bedrag niet overdreven voorkomt...

Dit lijkt mij moeilijk aanvaardbaar en in zekere zin tegenstrijdig.

In de eerste considerans is het de verbreking van de huwelijksband die oorzaak tot schadevergoeding zou zijn, terwijl in de laatste verbis expressis aangehaalde overweging, de eerste rechter in werkelijkheid doelt op de grievende toestand waarin de echtgenote werd verlaten ten tijde van de scheiding van tafel en bed, en die de gerechtvaardigde grondslag van dit voorgaande geding uitmaakte. Te dien tijde werd geen onderhoudsgeld toegekend, daar de man van zijn deel van de gemeenschap had afgestaan en de vrouw, in deze omstandigheden niet als behoeftig werd aangezien.

De omzetting krachtens het art. 310 B.W. lijkt mij per se geen aanleiding te geven tot schadevergoeding, daar het verbreken van de huwelijksband door deze

omzetting een noodzakelijk en gewild gevolg is van de nieuwe wet.

Wat wél het gevolg is van de omzetting is, dat de echtgenote die, zolang de scheiding van tafel en bed voortduurde, zo daartoe aanleiding bestond, een onderhoudsgeld had kunnen vorderen van diegene die nog steeds haar echtgenoot was op grond van art. 212 B.W. (hetgeen geïntimeerde sinds 1955 niet gedaan heeft) terwijl door de omzetting in echtscheiding zij van dan af, zo daartoe de andere voorwaarden verenigd zijn, aanspraak zou kunnen maken op het voordeel voortvloeiend uit art. 301 B.W.

Dit artikel voorziet de uitkering van een onderhoudsgeld met een vergoedend karakter. Dit is de enige en uitsluitende vergoeding die door de wet is voorzien voor het verbreken van de huwelijksband door de fout van de schuldige echtgenoot.

De toekenning van een bepaalde som als schadevergoeding voor het verbreken van de huwelijksband, is niet enkel door de wet niet voorzien doch is in tegenstrijd met de wet.

In onderhavig geval, wordt door geïntimeerde bij wijze van tegenvordering, geen onderhoudsgeld gevraagd evenmin als zij dit gedurende de talrijke voorbije jaren heeft gedaan, zodat het onderzoek naar de andere voorwaarden voor het eventueel toekennen van een onderhoudsgeld mij overbodig voorkomt als liggend buiten het gerechtelijk kontrakt van het geding thans aan de beoordeling van het Hof onderworpen.

Ik besluit dienvolgens tot de ontvankelijkheid van de ingestelde beroepen, tot de bevestiging van het vonnis a quo, wat betreft de omzetting van de scheiding van tafel en bed in echtscheiding; tot de hervorming wat betreft het toekennen van een som als schadevergoeding wegens het verbreken van de huwelijksband, vergoeding die dient afgewezen te worden.

Gent, 5 juni 1964.

De eerste Advocaat-generaal,
C.J. Vanhoudt.

Arrest

Gezien de stukken, o.m. in eensluidende uitgifte overgelegd, het vonnis tussen partijen op tegenspraak gewezen door de Rechtbank van eerste aanleg te Brugge tweede Kamer, de dato 4 oktober 1963;

Overwegende dat de zaken ingeschreven ter Algemene rol onder nummers 2122 en 2123 verknocht zijn en dienen samengevoegd te worden;

Overwegende dat beide partijen tijdig en regelmatig beroep hebben ingesteld tegen een vonnis dd. 4 oktober 1963 van de Rechtbank van eerste aanleg te Brugge, waarbij:

a) de omzetting van de scheiding van tafel en bed in echtscheiding bevolen werd;

b) de partij Raymond Van C. veroordeeld werd tot betaling aan de tegenpartij ener vergoeding van 250.000 fr. voor schade berokkend door het verbreken van het huwelijk;

Overwegende dat, wat de omzetting van de scheiding van tafel en bed in echtscheiding betreft, de eerste rechter, overeenkomstig de bepalingen van art. 310 B.W.B. (art. 23 W. van 20.7.1962), alle omstandigheden van de zaak heeft overwogen en zeer oordeelkundig de vraag heeft ingewilligd;

Dat het Hof trouwens de redenen in dit verband

door de eerste rechter aangenomen als de zijne overneemt, insgelijks voor wat aangaat het deel van de vraag strekkende de omzetting te doen afhangen van de voorafgaande betaling van schadevergoeding;

Dat het vonnis a quo dient bevestigd te worden in zover het de omzetting beveelt;

Overwegende dat de partij B. Georgette haar eis in schadevergoeding verrechtvaardigt wegens het te niet gaan van de huwelijksband, omdat zij daardoor het recht verliest op onderhoudsgeld gesteund op de huwelijksplicht;

Overwegende dat de enige schadeloosstelling, wegens het feit zelf van de verbreking van de huwelijksband mogelijk, deze is voorzien bij — en geregeld door art. 301 B.W.B.;

Dat deze schadeloosstelling het dubbel karakter vertoont van vergoeding en uitkering tot onderhoud;

Dat zij inderdaad toegekend wordt wegens het verlies van het recht op onderhoud krachtens de huwelijksplicht, recht dat door de ontbinding van de huwelijksband is te niet gegaan; (Piérard - Div. n° 760, 780; Nouvelles v° Div. n° 1416; De Page, I, n° 978, 983; Beroep Gent 24-12-1953 - R.W. 1954-55 kol. 170);

Overwegende dat de toekenning van bovengemelde schadeloosstelling onderworpen is aan de vorm en de voorwaarden bepaald door art. 301 B.W.B.; dat zij het bestaan van een staat van behoefte bij de echtgenoot schuldeiser veronderstelt; dat het bedrag ervan het derde der inkomsten van de andere echtgenoot niet mag overschrijden; dat zij herroepelijk is in geval zij niet meer noodzakelijk voorkomt;

Overwegende dat de herroepelijkheid zich verstaat omdat de schadeloosstelling het karakter heeft van vergoeding voor het verlies van het recht op onderhoud dat slechts in geval van behoefte bestaat;

Dat, indien de schadeloosstelling essentieel herroepelijk is, zij daarom ook niet onder vorm van kapitaal kan worden toegekend maar het noodzakelijk moet zijn onder vorm van op bepaalde tijden terugkerende uitkeringen die trouwens het best geschikt zijn om een schade te herstellen die voortspruit uit het verdwijnen van de huwelijksplicht van hulp en bijstand;

Overwegende dat dienvolgens — ter zijde gelaten de kwestie van de behoefte van eisers in schadevergoeding en van het bedrag der inkomsten van de tegenpartij — de vraag tot betaling van schadevergoeding zoals zij in zake ingesteld is niet gegrond voorkomt en dient afgewezen te worden;

Dat het vonnis a quo op dit punt dient gewijzigd te worden;

Om deze redenen:

Het Hof,

Gelet op art. 24 van de wet van 15 juni 1935;

Gehoord in openbare terechtzitting het eensluidend advies van de heer eerste advocaat-generaal Vanhoudt;

Alle verdere besluiten als ongegrond van de hand wijzende;

Voegt samen wegens verknochtheid de zaken ingeschreven onder nummers 2122 en 2123 van de algemene rol;

Ontvangt de beroepen van beide partijen; verklaart het beroep van de partij B. Georgette ongegrond en dit van de partij Van C. Raymond wel gegrond;

Bevestigt het bestreden vonnis in zover het de omzetting van de scheiding van tafel en bed in echtscheiding beveelt en de echtscheiding toelaat tussen (...);

Doet het vonnis a quo voor het overige te niet; verklaart de eis van de oorspronkelijke eiseres op tegen-

eis, strekkend tot betaling van schadevergoeding, ongegrond en wijst hem af.

Veroordeelt de partij B. Georgette tot de kosten van de aanleg.

Beveelt de afscheiding der kosten ten bate van Meester Dubois, pleitbezorger, die ter terechtzitting bevestigde de voorschotten te hebben gedaan.

NOOT: Verg. W. Delva, Overzicht van de rechtspraak (1960-63), Personen- en familierecht, nr 73, in Tijdschrift voor Privaatrecht 1964, blz. 411-414.

HOF VAN BEROEP TE LUIK

5e Kamer. — 18 december 1964.

Voorzitter: M. Ulrix.

Raadsheren: M.M. de Schaetzen en Alsteens.

Advocaten: Mrs. Smeets en Vos.

Aansprakelijkheidsverzekering. — Verzekerde heeft auto bestuurd op een ogenblik dat het alcoholgehalte in zijn bloed 1,82 gr. per 1000 bedroeg. — Zware fout in de zin van art. 16 van de wet op de verzekeringen.

De verzekerde werd door de strafrechter veroordeeld om een voertuig te hebben bestuurd op een ogenblik dat het alcoholgehalte in zijn bloed 1,82 gr. per duizend bedroeg; hij werd echter vrijgesproken van de telastlegging van dronkenschap.

Indien kan noch mag gezegd worden dat hij bedronken was, wijst alles er toch op dat hij tot dusdanig drankverbruik was overgegaan, dat hij klaarblijkelijk niet meer in staat was te sturen en dat het ongeval uitsluitend was te wijten aan de abnormale toestand waarin hij verkeerde; verder blijkt dat hij geleidelijk in die toestand was geraakt en er zich bewust van was. Zware fout in de zin van art. 16 van de wet op de verzekeringen.

De Noordstar en Boerhave t/ Milte.

Gelet op het vonnis van de Burgerlijke Rechtbank van het arrondissement Tongeren in datum van 18 oktober 1963, in regelmatige uitgifte voorgelegd;

Overwegende dat het hoger beroep tegen deze beslissing gericht, regelmatig is naar de vorm en tijdig ingesteld werd en dus ontvankelijk is;

Overwegende dat de oorspronkelijke eis er toe strekte terugbetaling te bekomen van bepaalde geldsommen door appellante uitgekeerd om reden van een verkeersongeval door haar verzekerde, huidige geïntimeerde, berokkend en hoofdens hetwelk deze laatste door een in kracht van gewijsde getreden vonnis voor volledig verantwoordelijk verklaard werd; dat deze eis steunt op de zware fout door de verzekerde gepleegd, een snelrijdend voertuig bestuurd te hebben wanneer zijn bloed een alcoholgehalte van 1.82 gr. bedroeg, met het gevolg dat hij daardoor de nodige controle tot sturen verloor;

Overwegende dat het hoger vermeld vonnis, uitgaande van de politierechter van Genk, geïntimeerde strafrechtelijk veroordeelde om een wagen bestuurd te hebben wanneer hij zich in dergelijke staat van alcoholintoxicatie bevond, terwijl ten zijnen voordele een beschikking van vrijspraak geveld werd om in staat van dronkenschap gestuurd te hebben;

Overwegende dat de verzekeraar een verhaal tegen

zijn verzekerde bezit, op voet van de wet en de contractuele bedingen in de verzekeringspolis bevat, wanneer laatstvermelde de zware fout begaat het stuur in handen te nemen wanneer hij niet meer de nodige lichamelijke geschiktheid bezit om dusdanige delikate verrichting uit te voeren, aldus het gevaar voor ongevallen op abnormale wijze vermeerderd en bijgevolg het normale risico door de verzekeraar opgenomen op even abnormale wijze vergrotend, en wanneer degene die aldus optreedt bewust is van zijn toestand en bijgevolg van de schadelijke gevolgen die daaruit kunnen voortspuiten;

Overwegende dat al deze voorwaarden — ook de laatste, door de eerste rechter ten onrechte genegeerd — ter zake aanwezig zijn; dat indien het niet kan noch mag gezegd worden dat appellant bedronken was, alles er echter op wijst dat hij tot dusdanig drankverbruik was overgegaan, tijdens de talrijke uren die het ongeval voorafgingen, dat hij klaarblijkelijk niet meer in staat was op behoorlijke wijze een wagen te besturen en dat het ongeval waarover sprake dan ook uitsluitelijk te wijten is aan de abnormale toestand waarin hij verkeerde;

Overwegende dat het zal volstaan te wijzen op de appreciatie door de verbalisanten geuit, op de verklaringen van appellant zelve na het ongeval en waaruit spruit dat hij zich ingebeeld heeft een rijdende autobus, voorzien van koplichten, te kruisen, wanneer deze autobus rechts van de rijbaan stilstond en standlichten voerde, verder nog en ten overvloede op de onzinnige wijze waarop hij zijn wagen stuurde en wel met dusdanige snelheid — ondanks de door hem zelve toegegeven belemmering van de rijbaan — dat hij na een geweldige botsing, talrijke meters verder in een weide terechtkwam na een afsluiting, in soliede materialen opgericht, volledig vernield te hebben;

Overwegende ten slotte dat appellant geleidelijk geraakte in de toestand waarin hij door de politie aangehouden werd en zulks na meer dan vijf uren in herbergen vertoeft te hebben en dat hij trouwens nog zinnens was andere herbergen te bezoeken, indien het ongeval geen einde gesteld had aan zijn laakbare gedraging; dat hij dus wel degelijk bewust geworden is van de gevaarlijke toestand waarin hij even geleidelijk is komen te verkeren.

Om deze redenen:

Het Hof: uitspraak doende in openbare zitting en op tegenspraak;

Gelet op artikel 24 der wet van 15 juni 1935;

Ontvangt het hoger beroep;

Verklaart het gegrond;

Doet het bestreden vonnis te niet;

Verklaart de door appellante, oorspronkelijke aanlegster, ingeleide vordering ontvankelijk en tevens gegrond;

Dienvolgens, veroordeelt geïntimeerde aan appellante de door laatstvermelde uitgekeerde schadeloosstellingen terug te betalen, zijnde de sommen van:

1.649 frank + 41.800 frank = 43.449 frank, samen met de vergoedende intresten vanaf 17 januari 1963 op 1.649 frank en vanaf 17 december 1962 op 41.800 frank, de gerechtelijke intresten en de gerechtskosten van de beide aanleggen;

Zegt dat er geen aanleiding bestaat onderhavig arrest uitvoerbaar te verklaren bij voorraad en zonder borgstelling.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE TONGEREN

14 februari 1964.

Voorzitter: M. Driessen.

Rechts: M.M. Meers en Michiels.

Advocaten: Mrs. Delafontaine en Thoné.

Belastingen. — Geen bekwaamheid van de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de Minister van Financiën, om onroerend beslag wegens belastingsschulden te doen leggen.

De Belgische Staat, vertegenwoordigd door de Minister van Financiën, bezit niet de bekwaamheid om onroerend beslag wegens belastingsschulden te doen leggen; het is de ontvanger der directe belastingen die deze bekwaamheid bezit.

Penders t/ Belgische Staat (Minister van Financiën).

Gezien de stukken van het geding en in hoofdzaak de inleidende dagvaardings-akte van verzet van deurwaarders Carlo Van Elst te Mechelen-aan-de-Maas, en René Van der Veken te Hasselt, in datum van respectievelijk 13 en 14 maart 1961, en ingeschreven ter rolle onder nr. 883 R.B.;

Overwegende dat het verzet gericht is tegen het onroerend beslag, gelegd door de Belgische Staat, op de onroerende goederen van aanlegger op verzet;

Overwegende dat aanlegger de bekwaamheid betwist van de Belgische Staat, Minister van Financiën, om het onroerend beslag te doen leggen, en opwerpt dat integendeel door de heer Ontvanger der Belastingen te Mechelen-aan-de-Maas, in eigen naam diende gelegd te worden;

Overwegende dat verweerder opwerpt dat zowel de Belgische Staat als de Ontvanger als verzoeker zouden optreden; dat het echter duidelijk is dat het beslag gelegd werd ten verzoeken van de Belgische Staat, zoals vermeld op het voorgebracht exploit van beslag, en dat zowel de Provinciale Directeur als de Ontvanger optreden als personen die de vervolging en benaarding in naam van de Belgische Staat uitoefenen;

Overwegende dat de Ontvanger der Directe Belastingen, ingevolge artikel 10 Wet van 15 mei 1846, zelf aansprakelijk is en verantwoordelijk voor de inning der directe belastingen, niet als mandataris van de Belgische Staat, maar als ambtenaar op wie de wetgever in het algemeen belang, de uitoefening van de soevereine macht in dit verband heeft overgedragen, zodat hij rechtstreeks te berechten is door het Rekenhof;

Overwegende dat het bij toepassing van deze wetsbeschikking is dat verschillende artikelen van het Koninklijk Besluit van 22 september 1937, het optreden van de Ontvanger voorschrijven (Hof van Beroep Gent, 29 nov. 1950; Rechtsk. Weekbl. 1950-51, 1071; Kortrijk 3 april 1958; ing. Belg. Staat tg. Vandenberghé Valère, waarvan geen publicatie vermeld);

Overwegende dat verweerder te vergeefs de samenvoeging vraagt met een andere zaak van verzet door dezelfde aanlegger tegen een roerend beslag, ten verzoeken van de Belgische Staat gelegd en ingeschreven ter rolle van deze rechtbank onder nr. 884 R.B.;

— dat het niet past twee zaken samen te voegen, in geval de tegenpartij hiermede niet akkoord is, wanneer de berechting van elke zaak afzonderlijk goed mogelijk is, en dat de beslissing in de ene zaak, deze van de andere zaak niet noodzakelijk beïnvloedt;

— dat vermits er aan de grond van elk verzet een afzonderlijk beslag ligt, de ongeldigheid van het ene

beslag geen invloed uitoefent op deze van het andere beslag;

Gezien artikels 2, 30 tot 37 en 41 der wet van 15 juni 1935;

Om deze redenen:

De Rechtbank, wijzend op tegenspraak:

Verklaart het verzet ontvankelijk en gegrond;

Verklaart nietig het onroerend beslag van 2 maart 1961 en de erop volgende rechtspleging, wegens gebrek aan bekwaamheid;

Zegt dat het onroerend beslag zonder uitwerking zal blijven;

Veroordeelt verweerder op verzet tot al de kosten, inbegrepen de kosten van verzet.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE KORTRIJK

3 december 1964.

Voorzitter: M. Meersseman.

Referendaris: M. Vandekerckhove.

Advocaten: Mrs. Marynen en De Schaepmeester.

Handel. — Agentuurovereenkomst. — Verplichtingen der partijen.

Behoudens afwijkend beding, moet de vrije handelsagent niet tussenkomen in de uitvoering van de overeenkomsten die de principaal gesloten heeft. De principaal sluit de overeenkomsten, voert ze uit en staat in voor de goede uitvoering; het is zijn taak de klachten te onderzoeken, de retoers na te gaan en eventueel zijn rechten te doen gelden. De agent moet de gegevens, die hij krijgt nopens gebreken van de geleverde waar of nopens klachten over de levering, aan de principaal overmaken, maar hij is niet gehouden tot omvangrijke onderhandelingen of tot het verzamelen van informatie voor een door de principaal in te stellen geding.

De agent heeft recht op zijn bedongen loon zodra de overeenkomst tussen de principaal en de klant is tot stand gekomen, ook indien de niet-uitvoering redelijkerwijs aan de principaal kan worden toegerekend; de principaal moet hem een copie doorsturen van alle orderbevestigingen, zowel voor rechtstreeks als voor zijdelings aangebrachte overeenkomsten.

Fortanier t/ Manderick-Lecluyse.

Toepassende art. 2, 37 en 41 der wet van 15 juni 1935;

Gezien de daging van 2 april 1964, waarbij eiser jegens verweerder de betaling vordert van 43.263 fr. provisie + 1.784 fr. verwijsrente, de rechterlijke rente en de kosten van het geding;

Gehoord beide partijen in hun middelen en besluiten;

Overwegende dat eiser, die een vrij handelsagent voor verweerder in Nederland was, betoogt recht te hebben op de voormelde provisie, zijnde de optelling van zijn recht van 5% op het bedrag der facturen van koopwaar door de verweerder in Nederland geleverd;

Overwegende dat geen geschrift van de agentuurovereenkomst bestaat zodat de inhoud van de overeenkomst uit de briefwisseling en de uitvoering moet worden gelezen;

Overwegende dat geen van de partijen spreekt over het toepasselijk recht;

dat beiden blijikbaar, gezien hun stilzwijgen en de daging vóór deze rechtbank, het Belgische recht van toepassing achten;

Overwegende dat de verweerder het basisbedrag ter berekening van de provisie nl. 865.252 fr. facturen aanvaardt, weze tegen 5% een provisie groot 43.263 fr. maar dat verweerder:

a) daarvan de kredietnota's groot 62.382 fr. aftrekt en aldus de provisie vermindert tot 40.143,50 fr.;

b) wanprestatie van eiser inroept betogend dat hij de klanten onvoldoende heeft bezocht, de zaken met de klanten onbehoorlijk heeft besproken en de voorkomende moeilijkheden niet heeft helpen oplossen;

c) uit dien hoofde op 13 mei 1964 een wedereis instelt (ontvankelijk daar hij ingeschreven is in het handelsregister te Kortrijk onder nr. 33.705 en tot onze bevoegdheid behorend daar hij wortelt in de overeenkomst en de feiten van de hoofdeis) vorderend een schadevergoeding uit wanprestatie groot 45.086 fr. zodat gerechtelijke compensatie intreedt en de verweerder nog 4.943 fr. moet ontvangen;

Overwegende dat de eiser het aftrekken van de kredietnota's bestrijdt, de door verweerder aangewende feiten tot wanprestatie ontkent en de wedereis als ongegrond afwijst;

Overwegende dat eerst de inhoud van de agentuur-overeenkomst moet worden onderzocht;

dat geen geschreven overeenkomst bestaat en de overeenkomst blijkt uit de uitvoering;

dat niet ontkend wordt dat eiser recht heeft op provisie niet enkel voor de rechtstreekse maar tevens voor de zijdelingse bestellingen komend uit Nederland, dit is diegene die niet rechtstreeks door de eiser zijn aangebracht geworden;

dat eiser recht heeft op 5% provisie op het bedrag van de door verweerder opgemaakte facturen, dit is van de door verweerder aanvaarde, geconfirmeerde en uitgevoerde bestellingen;

Overwegende dat eiser als vrij handelsagent niet genoodzaakt is zijn volle activiteit te wijden aan de belangen van de principaal;

dat, volgens verweerder, hij zou moeten tussenkomen in de uitvoering van de overeenkomsten door de klanten te bezoeken, de waar na te kijken, op de klachten in te gaan, de terugzendingen te controleren, kortom om de belangen van de principaal in Nederland op een dergelijke exhaustieve wijze te behartigen;

Overwegende dat dit normaal niet tot de activiteit van een vrij handelsagent behoort, tenzij het bij geschrift is vastgelegd of uit de jarenlange uitvoering zou blijken;

dat niet de agent maar de principaal de overeenkomsten sluit, uitvoert en voor de goede uitvoering instaat;

dat de principaal de klachten van de klanten moet onderzoeken, de retours moet nagaan, de gebeurlijke vorderingen moet instellen en zijn rechten moet laten gelden;

Overwegende dat de verplichtingen en de rechten van een handelsagent normaal en in doorsnee bij gemis aan andere schriftelijke bedingen, de volgende zijn:

Verplichtingen:

- 1) bestellingen loskrijgen en doorsturen,
- 2) persoonlijk werken,
- 3) de belangen van de principaal behartigen met de zorgvuldigheid van een goed koopman,
- 4) de handelsgeheimen van de principaal voor zich bewaren,
- 5) geen mededinging aan de principaal doen,
- 6) de gegevens die hij verkrijgt nopens gebreken

van de geleverde waar, nopens klachten over de levering aan de principaal overmaken (hij is echter niet gehouden tot omvangrijke onderhandelingen of het verzamelen van informatie voor een door de principaal in te stellen geding);

Rechten:

1) recht op het bedongen loon zodra de overeenkomst tussen de principaal en de derde is tot stand gekomen,

2) idem indien de niet-uitvoering de principaal door de agent redelijkerwijze kan worden toegerekend,

3) recht op mededeling van een kopie der gesloten overeenkomsten of van facturen;

Overwegende verder dat uit de stukken van de dossiers blijkt dat de verweerder niet zeer precies was bij de uitvoering van de door hem opgenomen verplichtingen jegens de klanten;

dat de agent daaronder geenszins kan lijden;

Overwegende nog dat geen nalatigheid van de agent uit de dossiers blijkt tenzij het niet doen van hetgeen hij in rechte niet verplicht was te doen;

Overwegende dat de principaal een mededelingsplicht heeft jegens zijn agent daar hij hem de kopie van zijn orderbevestigingen moet doorsturen ten einde de agent de wetenschap bij te brengen van de door de principaal gesloten overeenkomsten, rechtstreeks of zijdelings aangebracht;

dat voor de agent geen ander middel tot weten openstaat voor wat de zijdelingse bestellingen betreft, dan deze mededelingen;

Overwegende dat de agent herhaaldelijk deze mededeling heeft gevraagd, uiteindelijk zelf een afrekening heeft opgemaakt;

dat de principaal niets anders dan algemeenheden daartegen heeft ingebracht, geen enkel precies cijfer;

dat de principaal blijikbaar in geldverlegenheid verkeerde en daarom geen inlichtingen aan de eiser bezorgde;

dat dit alles niet de rekening van de agent maakt en de principaal dringend gehouden is de provisie te betalen;

Overwegende dat, toen de eiser op 14 mei 1963 aan verweerder aangetekend het uittreksel stuurde van zijn rekening met verzoek om onmiddellijke opmerkingen en met aanmaning tot betaling, verweerder op 27 mei 1963 geen enkele concrete opmerking, gestaafd door cijfers, liet geworden;

dat verweerder blijikbaar niet in staat was concrete bezwaren tegen de afrekening in te brengen;

dat de bezwaren van de verweerder voor het eerst op 13 mei 1964, weze een jaar na de behoorlijke afrekening voorgebracht, niet kunnen worden weerhouden;

dat de kredietnota's een gevolg zijn van de nalatigheid of de wanprestatie van verweerder;

dat de door verweerder ingeroepen wanprestatie van eiser ongegrond is zodat de wedereis geen gronden heeft;

Om deze redenen:

De Rechtbank, alle andere besluiten afwijzend,

Wijzende op de hoofdeis:

Veroordeelt verweerder om aan eiser te betalen de som van drieënveertigduizend tweehonderd drieënzig frank met de rechterlijke rente + duizend zeventienhonderd vierentachtig frank vervallen verwijsrente;

Verwijst verweerder tot al de kosten van het geding tot heden begroot op de som van duizend vijftien frank, alsmede tot de registratierechten en alle gebeurlijke uitvoeringskosten;

Wijzende op de wedereis;

Ontzegt deze aan de wedereiser, gebeurlijke kosten ervan te zijnen laste;

Verklaart het vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niet-tegenstaande elke voorziening en zonder borgstelling.

VREDEGERECHT TE ZANDHOVEN

14 november 1964.

Rechter: M. H. Deyne.

Advokaten: Mrs. Melis en Jacqmain.

Bevoegdheid en aanleg. — Strekking van art. 3 9° van de wet op de bevoegdheid.

De geschillen, die ontstaan uit een overeenkomst, waarbij de ene partij zich verbindt een toom van 8000 stuks kuikens te mesten, terwijl de andere partij zich verplicht de vereiste voeders te leveren, vallen niet onder het bepaalde van art. 3, 9° van de wet op de bevoegdheid.

N.V. Versele Voeders t/ Wandaller-Frederickx.

Overwegende, dat de vordering ertoe strekt betaling te bekomen van 82.816 fr. zijnde het saldo door verweerders nog verschuldigd ingevolge levering van kippenvoerders;

Overwegende, dat uit de inleidende dagvaarding blijkt dat tussen partijen op 5 mei 1961 een overeenkomst werd afgesloten waardoor verweerders zich tegenover aanlegster verbonden een toom mestkuikens te kweken ten belope van acht duizend stuks terwijl de noodwendige voeders hiertoe door aanlegster zouden geleverd worden; dat deze overeenkomst, die door partijen wordt voorgelegd, verder inhoudt dat aanlegster de waarborg geeft dat de kostprijs per kilo groei de negentien frank niet mag overschrijden en verdere bepalingen vermeldt waardoor zekere risico's worden geregeld;

Overwegende, dat deze overeenkomst eveneens vermeldt dat de uiteindelijke vereffening en betaling voor de levering der noodwendige voeders zal geschieden na de verkoop der dieren;

Overwegende, dat aanlegster zich thans op artikel 8 beroept waarin wordt voorzien dat ingeval van ziekte of andere tegenslagen de overeenkomst als nietig en niet bestaande moet aangezien worden, om enkel de betaling van haar leveringen op te vorderen;

Overwegende, dat aanlegster voorhoudt dat wij op grond van artikel 3, lid 9, van de wet op de bevoegdheid, bevoegd zijn kennis te nemen van de geschillen betreffende de verkoop van zaden, mest- en voedingsstoffen die tot de voeding der dieren bestemd zijn mits de aankoper geen daad van koophandel heeft gesteld; dat deze bevoegdheid gaat over alle geschillen (Nietigverklaring van de verkoop, betaling van de prijs enzovoort), die ontstaan uit de verkoop van zaden, mest- en voedingsstoffen voor de dieren (Van Bouwel, Handboek Burgerlijk Procesrecht II, bladzijde 29);

Overwegende nochtans, dat de huidige betwisting niet gaat over de verkoop van voedingsstoffen voor de dieren maar wel gesteund is op de overeenkomst van 5 mei 1961, overeenkomst waardoor verweerders zich verbonden tegenover aanlegster om een toom meststuks te kweken;

Overwegende, dat betwistingen betreffende een dergelijke overeenkomst voorzeker niet vallen onder de toepassing van artikel 3-9° van de wet op de bevoegdheid;

Overwegende, dat wij ter zake niet bevoegd zijn en deze onbevoegdheid van openbare orde zijnde van ambtswege dient opgeworpen te worden;

Om deze redenen:

Op tegenspraak en in eerste aanleg beslissende, verklaren ons onbevoegd om over de eis van aanlegster te vonnissen en verwijzen aanlegster tot de kosten van het geding.

BIBLIOGRAFIE

Nederland

Brasz, H.A., Zonder vorm van proces? Inaug. rede. Arnhem, Vuga Boekerij.

Bronkhorst, C., Nood en noodzaak van het strafrecht. Inaug. rede. Zwolle, W.E.J. Tjeenk Willink.

Cahen, J.L.P., Het cognossement. Arnhem, S. Gouda Quint/D./Brouwer & Zoon.

Gemeentewet. (Voorlopige uitgave). Wet van 29 juni 1851, Stb. 85. regelende de samenstelling, inrichting en bevoegdheid der gemeentebesturen. Met aantekeningen en, als bijlagen, andere wetten, besluiten en circulaire's betreffende deze wet, een gedeelte van de jurisprudentie en een alfabetisch register. Door C. Borman. 30e dr. (Bijgewerkt tot 1 augustus 1964). Zwolle, W.E.J. Tjeenk Willink (Nederlandse staatswetten Ed. Schuurman & Jordens).

Hagen, A.J. en Winters J., Korte schets van het Nederlands privaatrecht en strafrecht. Alphen aan den Rijn, N. Samsom. Supplement voor de waterschapsadministratie. Door A. du Bois. Tegelijk besteld met Korte Schets van het Nederlands Privaat- en Strafrecht.

Hasselt, van, Verzameling van Nederlandse staatsregelingen en grondwetten. Herzien en vermeerderd (14e dr.) door F. B. Böhtlingk, onder toezicht van J.V. Rijpperda Wierdsma, 15e dr. Aangevuld door J.C. Somer. Alphen aan den Rijn. N. Samsom.

Jansen, J.C., Harmonisatie van de omzetbelasting in de E.E.G.-landen. Voordracht gehouden op de Belastingconsulentendag 1964 georganiseerd door de Nederlandse federatie van belastingconsulenten. Amsterdam, FED. (Belastingconsulentendagen. Nr. 9).

Kuipers, F., De omzetbelasting en de middenstand. Nijmegen, F. Kuipers. Afl. I. 5e dr. Geheel opnieuw bew. met medew. van A. C. Linssens. Losbl.

Nathans, J., De administratieve informatieverzorging met betrekking tot de beslissingsvoorbereiding op korte termijn. Inaug. rede. Amsterdam, J. M. Meulenhoff.

Oven, J.C. van, Overzicht van Romeins privaatrecht. (Leidraad bij een inleidingscollege). 7e dr. Zwolle, W.E.J. Tjeenk Willink.

Periodiek woordenboek van administratieve en gerechtelijke beslissingen inzake burgerlijk recht, inkomensbelasting, vermogensbelasting, registratie, successie, zegel, grondbelasting, kadaster, hypotheek, notariaat, enz. 's Gravenhage, Belifante. Eerste gedeelte. 1964.

Positie, De, van de woningbouwcorporaties. Rapport van de Commissie van advies voor versterking van de zelfstandigheid van de woningbouwcorporaties. 's-Gravenhage, Staatsdrukkerij- en Uitgeverij.

Prostitutie en strafrecht. Rapport van de commissie ingesteld bij besluit van de Minister van justitie van 21 maart 1962, stafafdeling wetgeving nr. 88/662. 's-Gravenhage, Staatsdrukkerij- en Uitgeverijbedrijf.

- Rigter, F.H.*, Beginselen van de administratieve organisatie en techniek. 4e druk. Alphen aan den Rijn, N. Samsom.
- Royer, S.*, Een paardesprong in het privaatrecht. Inaug. rede. Zwolle, W.E.J. Tjeenk Willink.
- Salomons, K. en Keijler T.P.*, Het geïllustreerde binnen-aanvarings-reglement. Bestemd voor gebruik aan boord en bij de studie voor een schippersdiploma. Onder red. van P.A.J. Stadhouders. 6e dr. Assen, Born.
- Valkhoff J.*, Inleiding tot het sociaal-economisch recht in Nederland. Groningen, P. Noordhoff; Leiden, H.E. Stenfert Kroese.

Frankrijk

- Aisenstein, Léo.*, Staries et surestaries en droit français et comparé. Préf. de Michel de Juglart. « Bibliothèque de Droit maritime, fluvial, aérien et spatial ». Libr. Gén. de Droit et de Jurispr.
- Barraine, Raymond.*, Droit civil, 1e année, 2e édit., Coll. « Mémento de l'étudiant de capacité en droit ». Libr. gén. de Droit et de Jurispr.
- Barraine, Raymond.*, Institutions internationales, 1e année, 2e édit. Col. « Aide-mémoire de l'étudiant en droit ». Libr. gén. de Droit et de Jurispr.
- Bortoli, Gilbert.*, Sociologie du référendum dans la France moderne. Préf. de Robert Charlier. « Bibliothèque constitutionnelle et de science politique ». Libr. gén. de Droit et de Jurispr.
- Charles, Raymond.*, La Justice en France. Nouv. édit. revue. Coll. « que sais-je ? » Presses Universitaires de France.
- Chazal, Jean*, L'Enfance délinquante. Nouv. édit. revue. Coll. « Que sais-je ? » Presses universitaires de France.
- Congrès (62e) des Notaires de France* (Perpignan, juin 1964). La Formation du contrat. L'Avant contrat. Librairies Techniques.
- David, René*, Le Droit anglais. Coll. « Que sais-je ? » Presses Universitaires de France.
- Debled, Roger et Weismann, Marion.*, Tous les problèmes nouveaux de la copropriété. 4e édit. entièrement remanié. Coll. « Ce qu'il faut savoir ». Dalmas.
- Delvolvé, Pierre et Lesquillons, Henry.*, Le Contrôle parlementaire sur la politique économique et budgétaire. Préf. de Georges Berlia. Coll. « Travaux et recherches de la Faculté de Droit et des Sciences économiques de Paris. Série Droit Public nr. I ». Presses Universitaires de France.
- Doublet, Jacques*, Sécurité sociale, 3e édit. refondue. Coll. « Thémis » Licence 3e année. Presses Universitaires de France.
- Dusolier, R., et Saint-Gal, Y.*, Protection et défense des dessins et modèles. Coll. « Ce qu'il faut savoir ». Delmas.
- Duwerger, Maurice.*, Institutions politiques et droit constitutionnel. 8e édit. Coll. « Thémis ». Licence 1re année. Presses Universitaires de France.
- Evrard, Philippe.*, Procédure de répression des ententes en droit français, belge et communautaire. « Collection des Mémoires ». (Nancy) Centre européen universitaire.
- Fumel, Henryk.*, Les Réserves dans les déclarations d'acceptation de la juridiction obligatoire de la Cour Internationale de Justice. « Collection des Mémoires ». (Nancy). Centre européen universitaire.
- Gaudemet-Tallon, Hélène.*, Recherches sur les origines de l'article 14 du code civil. Contribution à l'histoire de la compétence judiciaire internationale. Préf. de Pierre-Clément Timbal. Coll. « Travaux et recherches de la Faculté de Droit et des Sciences économiques de Paris. Série Droit privé nr. I ». Presses Universitaires de France.
- Grefte, Pierre et François.*, La publicité et la loi. Libr. Techniques.
- Kalinowski, Georges.*, Introduction à la logique juridique. (Eléments de sémiotique juridique, logique des normes et logique juridique). Préf. de Ch. Perelman. « Bibliothèque de philosophie du droit » Libr. gén. de Droit et de Jurispr.
- Labrusse-Riou, Cathérine.*, L'Egalité des époux en droit allemand. Préf. de M. René David. « Bibliothèque de droit privé ». Libr. gén. de Droit et de Jurispr.
- Lanciani, Cesare.*, Le droit de résiliation unilatérale du contrat de travail à durée indéterminée. « Collections des Mémoires ». (Nancy). Centre européen universitaire.
- Lanversin, Jacques de.* L'Aménagement du territoire. Librairies Techniques.
- Lorenz, Josef.*, Finance et autonomie des constitutions européennes. « Collection des Mémoires ». (Nancy). Centre européen universitaire.
- Lotz, François.*, Successions et régimes matrimoniaux en Alsace-Lorraine. Extrait du Juris-Classeur, répertoire notarial. Librairies Techniques.
- Lüthje, Uwe.*, La Technique juridique du contrat administratif en droit comparé. « Collection des Mémoires ». (Nancy). Centre européen universitaire.
- Magnet, Jacques.*, La Cour des Comptes. Coll. « L'Administration Nouvelle ». Berger-Levrault.
- Martel, G.*, Toutes les questions pratiques sur les baux ruraux. 3e édit. entièrement remaniée. Coll. « Ce qu'il faut savoir ». Delmas.
- Marty, G., et Raynaud, P.*, Traité de droit civil. T. II vol. 2. : Les Biens. Coll. « Traités Sirey ». Sirey.
- Micheu-Puyou, Jean.*, Histoire électorale du département des Basses-Pyrénées sous la IIIe et la IVe République. Préf. de Léon Bérard. « Bibliothèque constitutionnelle et de science politique ». Libr. gén. de Droit et de Jurispr.
- Morselli, E., Neumark, F. et Trotabas L.*, (s. la dir. de) Enquête sur les tarifs d'impôts (Allemagne, Argentine, Autriche, Bulgarie, France, Grèce, Italie, Pays-Bas, Pologne, Portugal, Tchécoslovaquie, Uruguay, Yougoslavie). Coll. « Archives internationales de finances publiques ». Libr. gén. de Droit et de Jurispr.
- Mouskhely* (s. la dir. de M.) L'U.R.S.S. Droit économique, sociologie, politique, culture. T.H. Publié par le Centre de recherches sur l'U.R.S.S. et les pays de l'Est. Edit. du C.N.R.S.
- Pinto, Roger.*, Les Organisations européennes. 2e édit. mise à jour. « Bibliothèque politique et économique ». Payot-Paris.
- Prospective. Nr. 12* : La Recherche scientifique et l'Etat, avec la collab. de André Cournand, Jean Darcet, Dominique Duburle, Serge Gorodetzky, Robert Junk, Robert Lattes, Lucien Massart, Emmanuel C. Mesthene, Pierre Piganiol, Jean Tricart, Louis Villecourt, Christopher Wright, Av.-Propos de Jean Carcet. Introd. par Pierre Piganiol. Publication du Centre d'Etudes prospectives. (Association Gaston Berger). Presses Universitaires de France.
- Sauvage, Francis.*, Manuel pratique du transport des marchandises par mer. 2e édit. remise à jour par Jean Talandier. Libr. gén. de Droit et de Jurispr.
- Savy, Robert.*, La Sécurité sociale en agriculture dans la Communauté Economique Européenne. Préf. de René Filhol. « Bibliothèque de droit social ». Libr. gén. de Droit et de Jurispr.

- Stahl, Klaus.*, Les Garanties juridictionnelles accordées aux fonctionnaires des trois communautés européennes. « Collections des Mémoires ». (Nancy). Centre européen universitaire.
- Tullett, Tom.*, Interpol. Trad. de l'angl. par John Crombie et Hervé Coville. Ill. de 9 phot. Coll. « Aujourd'hui » A. Michel.
- Tunc, André.*, Le Droit des Etats-Unis., Coll. Que sais-je ? » Presses Universitaires de France.
- Vasak, Karel.*, Le Conseil de l'Europe. Extrait du Juris-Classeur de droit international. Librairies Techniq.
- Vivez, J.*, Législation et réglementation du vin. Coll. « Ce qu'il faut savoir ». Delmas.
- Voirin, Pierre.*, Manuel de droit civil. Droit privé notarial. 2e année. 9e édit. Capacité. Libr. gén. de Droit et de de Jurispr.
- Voutsis, Constantin.*, La Distribution de dividendes fictifs; conséquences pénales et civiles. Préf. de Gaston Lagarde. « Bibliothèque de science financière ». Libr. gén. de Droit et de Jurispr.

Engeland

- Bassett, R.G.*, The Essentials of Parliamentary Democracy. 2e e. 35/ F. Cass.
- Bernstein, M.*, The Future of Private Pensions. 95/Collier-Mac.
- Cameron, M.O.*, The Booster and the Snitch. 45/Collier Mac.
- Cornwall, J.*, How to Read Old Title Deeds. Dept. of Extra Mural Studies, The University, Edgbaston., B'ham.
- Cracknell, D.C.*, Roman Law. Law Student's Comp. 21/Butterworth.
- Davies Clive.* General Principles of Law. Sweet & M.
- Dupree, A.H.*, Science in the Federal Government. Torchbooks. 19/Harper & Row.
- Eaton, H.*, Presidential Timber. Collier-Mac.
- Elphinstone, Sir L.*, Perpetuities and Accumulations Act. 1964 1/Oyez Pubns.
- Gibb, A.D.* A Preface to Scots Law. W. Green.
- Henry, A.F. & Short J.F.*, Suicide and homicide 15/Free P., U.S.: Cillier-Mac.
- Hillman, E. (Ed.)* Essays in local Government En-prise, 15/Merlin P.
- McNair, Lord.*, The Law of the Air. M.R.E. Kerr & Evans A.H.M., Stevens & Sons.
- Mair, L.*, Health, Safety and Welfare in Offices, Shops and Railway Premises, Shaw & Sons.
- Mayne, J.D. & MacGregor H.*, Damages/ 2nd Cum. Suppt. to 12e H. McGregor Common Law Lib. Sweet & M.
- Mitchell, Ewan.*, Your Office and the Law. Business Pubns.
- Nizer, L. (Ed.)* The Official Warren Commission Report on the Assassination of President John F. Kennedy. Trans-Atlantic Bks.
- Nwabueze, B.O.*, Constitutional Law of the Nigerian Republic. Butterworth.
- Pipel, H. & Zabin T.*, Your Marriage and the Law. Collier-Mac.
- Taft, P.*, etc. Regulating Union Government. Harper & Row.
- Westin, A.F.*, An Autobiography of the Supreme Court. Collier-Mac.

Zwitserland

- Binder, Hans*, Die Urteilsfähigkeit in psychologischer, psychiatrischer und juristischer Sicht. Zürich, Schulthess, 1964.

- Büren, Bruno von*, Schweizerisches Obligationenrecht. Allgemeiner Teil. Zürich, Schulthess, 1964.
- Catalan, Michel, Louis.*, Der Genusschein und seine Besteuerung. Die Abgabepflicht nach schweizerischen Wehrsteuerrecht. Bern, Haupt, (1964).
- Haller, Walter.*, Der schwedische Justitieombudsman. Eine Einrichtung zur Verstärkung des Rechtsschutzes und der parlamentarischen Kontrolle im Hinblick auf das Verhalten von Organen der Verwaltung und der Rechtspflege. Zürich, Polygraphischer Verlag, 1964.
- Kellerhals, (Rudolf).*, Gruber Hans., Handkommentar zum bernischen Gesetz über die direkten Staats- und Gemeindesteuern vom 29 oktober 1944 mit Abänderungen und Ergänzungen... Überarb. von H'G'. Bern, Lang 1965.
- Berner Kommentar.* Kommentar zum schweizerischen Privatrecht. Hrg. von Arthur Meier-Hayoz. Bern, Stampfli. Familienrecht. (Teilbd. 1,1, Hälfte: Die Eheschliessung. Art. 90-136 ZGB. Erl. von Ernst Götz. 3. völlig neu bearb. Aufl. des von Max Gmür begr. Kommentars zum Eherecht.) (1961) - 1964. - 2Lfg. zus. XVI, 408 S.
- Leclerc, Gustave.* Zeger-Bernard van Espen (1646-1729). et l'autorité ecclésiastique. Contribution à l'histoire des théories gallicanes et du jansénisme. Zürich, Pas-Verlag, 1964.
- Müller-Arends, Hans Joachim.*, Ich erwerbe und verwerte ein Patent. Der Weg von der Erfindung zum Patent und zum Gebrauchsmusterschutz. Ein Leit-faden für Erfinder. Olten, Stuttgart, Salzburg, Fackelverlag. (1963).
- Natsch, Walther, Johannes.*, Instruments der Regionalplanung unter besonderer Berücksichtigung des zürcherischen Rechts. Zürich, Schulthess 1964.
- Papadatos, Pierre, A.*, Le problème de l'ordre reçu en droit pénal. Genève, Droz, 1964.
- Pella, Vespasien, V.* La guerre-crime et les criminels de guerre. Réflexions sur la justice pénale internationale... Neuchâtel, Ed. de la Baconnière, (1964).
- Plattner, Peter Alois.*, Die nennwertlose Aktie de lege ferenda. Zürich. Polygraphischer Verlag, (1964).
- Uhlmann, Peter.*, Die Behandlung der Lizenzvergütungen im internen und im internationalen Steuerrecht der Schweiz. Zürich, Schulthess, 1964.
- Wiederkehr, Alex.*, Der Staat und seine Bürger im Ausland. Zürich, Polygraph. Verlag, (1964).

Oostenrijk

- Dittrich, Robert.* Arbeitsrecht. Die Rechtsvorschriften, betreffend das privatrechtl. Dienstverhältnis d. Arbeiter u. Angestellten mit verweisenden u. erl. Anm. u. einer übersicht. d. gesamten Rechtsprechung. Von Robert Dittrich, Rolf Emil Veit, Hel-muth Tades 2., neu bearb. Aufl. Lfg 3. — Wien: Manz. 1964.
- Donner, Oskar.*, Einführung in das bürgerliche Recht. Von Oskar Donner. - Gewerblicher Rechtsschutz. Von Robert Steyskal, 7 Aufl. - Wien: Osterr. Gewerbeverl. (1965).
- Ermacora, Felix.*, Der Minderheitenschutz in der Arbeit der Vereinten Nationen. - Wien, Stuttgart: Braumuller (1964).
- Kongress des österreichischen Notariates.* Verant. v. d. Notariatskammer f. Wien, Niederösterreich u. Burgenland im Auftr. des Delegiertenrates d. österr. Notariatskammern. (illustr.) I-Wien: Manz, 1964.
- Neuwirth, Friedrich.*, Lehrlingsrecht und Jugendar-

beitsschutz. Kommentar zu den Lehrlingsbestimmungen d. Gewerbeordnung u. zum Kinder- u. Jugendlichenbeschäftigungsgesetz. Von Friedrich Neuwrith. Josef Rohringer. (Wien) Osterr. Gewerkschaftsbund (1964).

Strack, Ernst., Die Umsatzsteuer. Gesetze, Verordnungen u. Erlasse mit Erl., Hinweisen auf die Rechtsprechung u. übersichtl. Tabellen. Bearb. v. Ernst Strack. 4. Aufl. (Loseblattausg.) Wien: Orac 1964.

Deutschland

Bauer, Frit., Die neue Gewalt. (Die Notwendigkeit d. Einf. e. Kontrollorgans in d. Bundesrepublik Deutschland. Vortrag.) München: Verl. d. Zeitschrift Ruf u. Echo 1964.

Berckenhoff, H(ans) A(lbert), Entwurf und Begründung einer Gemeindevermögensverordnung. - Göttingen: Schwartz 1964.

Dahm Georg. Reden zu seinem Gedächtnis (von Christian-Friedrich Menger u.a.) - Kiel: Hirt 1964.

Diekmann, Wilhelm., Das Entweichen Gefangener. Eine Kriminolog. Studie unter bes. Berücks. d. Strafvollzugsverhältnisses im Landgerichtsbezirk Bonn in d. Jahren 1953 bis 1961 - Bonn: Röhrscheid 1964.

Everling, Ulrich., Die Koordinierung der Wirtschaftspolitik in der Europäischen Wirtschaftsgemeinschaft als Rechtsproblem. (Vortrag. - Tübingen: Mohr (Siebeck) 1964.

Firsching, Karl., Deutsch-amerikanische Erbfälle. Die Bedeutung d. Qualifikation u. d. Angleichung, d. Anpassung u. d. Umdeutung bei ihrer rechtl. Behandlung. - München u. Berlin: Beck 1965.

Grunwald, Gerald., Die Teilrechtskraft im Strafverfahren. - Göttingen: Schwartz 1964.

Gunkel, Werner., Unfallversicherung auf Wegen und Reisen. - Bad Godesberg: Asgard-Verl.

Gutzwiller, Max., Elemente der Rechtsidee. Ausgew. Aufsätze u. Reden. Hrsg. von Anton Heini. - Basel u. Stuttgart: Helbing & Lichtenhahn, 1964.

Haegeler, Karl., Grundstücksrecht für jedermann. Eine gemeinverständl. Einf. mit zahlr. Mustern. 4. Aufl. - Bonn: Stollfuss (1964).

Heck, Peter., Der Eheverteidiger im kanonischen Eheprozess. Eine Rechtsgeschichtl. u. rechtsdogmat. Studie. Nachdr. (d. Ausg. Bonn 1937) - Amsterdam: Schippers 1964.

Hormann, Karl., Eid, Befehl, Widerstand. - (Innsbruck, Wien, München) Tyrolia-Verl. (1964).

Jammers, Antonius, Die Heiderberger Juristenfakultät im neunzehnten Jahrhundert als Spruchkollegium. - Heidelberg: C. Winter 1964.

Kaiser, Joseph, H(einrich): Zur Anwendung von Art. 85 Abs 3. des EWG-Vertrages auf Gruppen von Kartellverträgen. Fragen d. Zuständigkeit d. Rates u. d. Kommission. - Köln, Berlin, Bonn, München: Heymann 1964.

Kehr, Peter., u. August Schlienkamp., Die Vergünstigungen nach dem Berlinhilfegesetz, Hannover, Prisma Verl. 1964.

Kuchinke, Kurt., Grenzen der Nachprüfbarkeit tatrichterlicher Würdigung und Feststellungen in der Revisionsinstanz. Ein Beitrag zum Problem von Rechts- u. Tatfrage. - Bielefeld: Giesecking 1964.

Lichtenstein, Erich., Die Patenteizenz nach amerikanischem Recht. - Tübingen: Mohr (Siebeck) 1965.

Maiwald, Manfred., Die natürliche Handlungseinheit. Heidelberg: C. Winter 1964.

Maurach, Reinhart., Deutsches Strafrecht. Ein Lehrbuch. - Karlsruhe: C.F. Müller. Besonderer Teil 4. erw. u. bearb. Aufl. 1964.

Meyer, Jürgen., Dialektik im Strafprozess. Eine Untersuchung d. Spannungen im Strafprozess unter bes. Berücks. d. dialekt. Gewinnung d. Strafurteile im Kräftefeld d. Schlussanträge. - Tübingen: Mohr (Siebeck) 1965.

Meyer, Alex., Internationale Luftfahrtabkommen. - Köln, Berlin, Bonn, München: Heymann, 1964.

Miehe, Olaf., Die Bedeutung der Tat im Jugendstrafrecht. Zugleich e. Beitrag z. verfassungsrechtl. Kritik d. jugendrichterl. Zumessung. - Göttingen: Schwartz 1964.

Mumm, Dieter., Zum Wesen der Aussagedelikte. Zur Kriminologie, Kriminalistik u. zum Unrechtsgehalt dieser Delikte. - Hamburg: Kriminalistik Verl. (1964).

Preuss, Hugo., Staat, Recht und Freiheit (Teilsamml.) Aus 40 Jahren dt. Politik u. Geschichte. Mit e. Geleitw. von Theodor Heuss. (Reprograf. Nachdr. d. Ausg. Tübingen 1926). - Hildesheim: Gg Olms 1964.

Recht und Verfassung des Reiches in der Zeit Maria Theresias. Die Vorträge z. Unterricht. d/ Erzherzogs Joseph im Natur- u. Völkerrecht sowie im dt. Staats- u. Lehnrecht. Unter Mitarb. von... hrsg. von Hermann Conrad. - Köln u. Opladen: Westdt. verl. (1964).

Riklin, Alois., Das Berlinproblem. Histor.-polit. u. völkerrechtl. Darstellung d/ Viermächtestatus. - Köln: Verl. Wissenschaft u. Politik (1964).

Rother, Werner., Haftungsbeschränkung im Schadensrecht. - München u. Berlin: Beck, 1965.

Scheuer, Gerhart., Der deutsche Staat in rechtlicher Sicht. - Bonn, Berlin: Bundesministerium f/ Gesamtdt. Fragen 1964.

Schneider, Ludwi., Kommunalwahlrecht. Für d. Praxis u. Schulung 2. verb. Aufl. Göttingen: Schwartz, (1964).

Schunck, E. A. H., De Clerck., Allgemeines Staatsrecht uns Staatsrecht des Bundes und der Länder. - Siegburg: Reckinger 1964.

Steindorff, Ernst., Union internationale des avocats. Rechtsschutz und Verfahren im Recht der europäischen Gemeinschaften. Ausgewählte Probleme. Baden-Baden: Nomos Verl. - Ges. 1964.

Trappe, Hermann, Kündigung und Kündigungsschutz im Arbeitsrecht. Rechtsprechung u. Leitsätze. - Herne, Berlin: Verl. Neue Wirtschaftsbriefe, (1964).

Vogel, Klaus., Die Verfassungsentscheidung des Grundgesetzes für eine internationale Zusammenarbeit. Ein Diskussionsbeitrag. z. einer Frage d. Staatstheorie sowie d. geltenden dt. Staatsrechts. (Überarb. u. z. T. erw. Fassung d. Antrittsvorlesung.) - Tübingen: Mohr (Siebeck) 1964.

Werner, Fritz., Recht und Toleranz. Festvortrag. - Tübingen: Mohr (Siebeck) 1964. Verhandlungen d... Deutschen Juristentages 44, Bd. 2.

Wiese, Günther., Der Ersatz des immateriellen Schadens (Vortrag.) - Tübingen: Mohr (Siebeck) 1964.

Zimmermann, Theo., Keine Angst vor Behörden. Über d. Umgang mit Beamten u. Paragraphen. (Zeich, Wilhelm M. Busch). - Gutersloh: Bertelsmann, Lesering, 1964.

BALIELEVEN

Orde van advocaten bij het Hof van Beroep te Brussel

Raadpleging van de advocaat buiten zijn kantoor.

Geachte Confrater,

Ik heb de eer U bij deze de beslissing mede te delen door de Raad der Orde genomen op 9 februari 1965 :

Overwegende dat het de advocaat niet toegelaten is gewoonlijk bij zijn cliënt te gaan om er daden te stellen welke tot zijn beroep behoren, behoudens afwijking toegestaan door het Hoofd van de Orde in bijzondere gevallen; dat deze regel evenwel niet geldt voor de advocaten der openbare besturen in hun betrekkingen met deze laatste;

Overwegende dat het verbod van de raadpleging buiten het kantoor van de advocaat gegrond is op de beginselen van waardigheid en onafhankelijkheid van de balie en op de noodzakelijkheid het beroepsgeheim te vrijwaren;

Overwegende dat, ten aanzien van de sociale en economische evolutie en gezien de huidige stand van het zakenleven, de dienst geschillen, d.w.z. de bestudering en het samenstellen van de dossiers vóór het inleiden van een rechtsvordering of met het oog op het verweer ten deze, een bron van moeilijkheden blijkt te zijn in de schoot van sommige bedrijven; dat deze moeilijkheden als gevolg kunnen hebben dat de advocaat die zal pleiten, onjuist of onvolledig wordt voorgelicht;

Overwegende dat de balie, zonder aan aanzien in te boeten, kan bijdragen tot het in orde brengen van de dienst geschillen van deze bedrijven waar een gespecialiseerd personeel voor het uitvoeren van dergelijk werk ontbreekt; dat door zodanige bedrijvigheid de balie er tegelijkertijd kan toe bijdragen de bedrijvigheid te dwarsbomen van zaakwaarnemerskantoren die voor de rechtzoekenden niet dezelfde waarborgen bieden als haar leden;

Overwegende dat het bijgevolg aanvaardbaar is dat de leden van de balie hun opdracht van raadgever vervullen door zich te begeven naar de zetel der betrokken bedrijven, om er met de verantwoordelijke personen de vraagstukken te bestuderen over rijzende geschillen en de richting te bepalen van de zaken waar ze ontstaan;

Overwegende dat dergelijke bedrijvigheid evenwel niet kan uitgeoefend worden dan in voorwaarden die de beginselen van onafhankelijkheid en waardigheid en het beroepsgeheim waarborgen;

Overwegende dat in elk geval de advocaat er dan ook zal moeten over waken dat zijn cliënt zich tegenover hem niet hetzelfde gezag zou aanmatigen dat hij tegenover zijn personeel uitoefent; dat het daarom nodig is, dat de cliënt welke om een gewoonlijke aanwezigheid van zijn raadsman op de zetel van het bedrijf verzoekt, de voorwaarden zou onderschrijven welke het Hoofd van de Orde zal vaststellen wanneer deze de afwijking zal inwilligen van het beginsel dat de advocaat geraadpleegd wordt in zijn kantoor;

De Raad der Orde besluit: de advocaat die er om verzocht wordt zich naar de zetel van het bedrijf van zijn cliënt te begeven om er de dienst geschillen te leiden in de hiervoren bepaalde voorwaarden, mag op dit verzoek ingaan met toelating van het Hoofd van de Orde of van dezes afgevaardigde, en in zover de leiders van het bedrijf de voorwaarden hebben onderschreven welke het Hoofd van de Orde zal vaststellen wanneer hij de afwijking zal inwilligen van het beginsel dat de advocaat geraadpleegd wordt in zijn kantoor; deze toelating zal steeds herroepbaar zijn.

Ik verblijf, geachte Confraters, met dienstwillige gevoelens,

*De Stafhouder van de Orde,
Maurice CORNIL.*

Vergadering van de Voorzitters van de Vlaamse Conferenties der Jonge Balie, te Brussel op 27.2.1965

De bijeenkomst heeft plaats onder het voorzitterschap van Mr. L. Lindemans, voorzitter van het Vlaams Pleitgenootschap te Brussel.

De vergadering bespreekt zekere hoofdstukken van het Ontwerp van Gerechtelijk Wetboek en andere ermede verband houdende vragen.

Zij begroet de verbeteringen aangebracht door de nieuwe bepalingen van art. 206 (taalkennis van de rechters en raadsheren, assessoren in sociale zaken en van de rechters assessoren in handelszaken op basis van diploma of studiegetuigschrift), door het verwijderen uit art. 213 van de onaanvaardbare bepalingen over het aantal voordrachten van raadsheren per provincie (met de belofte van de Minister onmiddellijk het ontwerp van wet tot vaststelling van de personeelsformatie van hoven en rechtbanken neer te leggen) en door de nieuwe bepalingen betreffende de tuchtraden van beroep (twee lijsten van assessoren volgens taal).

Eenerzijde in en anderzijds samen met het gerechtelijk wetboek dienen echter nog een reeks verbeteringen en aanvullingen te gebeuren.

BESLUITEN

1. Vredegerichten.

a) Het ontwerp van gerechtelijk wetboek houdt een schromelijke ongelijkheid in ten nadele van het Vlaamse land wat betreft het aantal vredegerichten. Al kan men begrijpen dat in een dun bevolkt uitgestrekt gebied (bv. de provincie Luxemburg) de bevolkingsnormen lager gesteld worden, is het toch vereist vaste normen te voorzien. Aan alle eisen zou voldoen een regel van één vredegerecht per 20.000 inwoners in provincies met minder dan 250.000 inwoners, 1 per 25.000 in provincies tussen 250.000 en 500.000 inwoners, 1 per 30.000 in provincies van 500.000 tot 750.000 inwoners, 1 per 35.000 voor provincies van 750.000 tot 1 miljoen inwoners en 1 per 40.000 inwoners voor provincies met groter bevolkingsaantal.

b) Te Brussel (waar bv. 8 vredegerichten zijn voorzien voor de gemeente Brussel) is het verantwoord en gemakkelijk ze zo te verdelen dat er Nederlandstalige naast Franstalige vredegerichten komen.

2. Arrondissementsrechtbanken.

a) Het wetsontwerp betreffende het aantal magistraten dient zonder verwijl te worden neergelegd. Het getal dient in beginsel bepaald te worden volgens het bevolkingsaantal, met een beperkte mogelijkheid van aanpassing (bv. tot 20 %) volgens het aantal zaken.

b) Er dient een einde gesteld te worden aan de toestand waarbij in feite de gemeenten van het Nederlandstalig administratief arrondissement Halle-Vilvoorde (meer dan 400.000 inwoners) geen Nederlandstalige rechtbank hebben maar aan het regime onderworpen zijn van de agglomeratie Brussel. De goede oplossing is te voorzien, binnen één arrondissementsrechtbank Brussel, enerzijds een tweetalige rechtbank van eerste aanleg, een tweetalige sociale rechtbank en een tweetalige handelsrechtbank voor de 19 gemeenten van

de Brusselse agglomeratie, en anderzijds een Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg, een Nederlandstalige sociale rechtbank en een Nederlandstalige handelsrechtbank voor de andere gemeenten van het gerechtelijk arrondissement Brussel. Deze laatste drie zouden trouwens ook kunnen zetelen in het gerechtsgebouw te Brussel.

c) De huidige samenstelling van de Brusselse magistratuur naar taal van diploma is een aanfluiting van een gezonde toestand en van de geest van de taalwet van 15 juni 1935. Voortaan moet voorzien worden dat de helft van de magistraten een Nederlands diploma van doctor in de rechten en de andere helft een Frans diploma moet hebben. Dit onafhankelijk van de vereisten betreffende de kennis van een tweede taal.

3. Hoven van beroep.

a) De vergadering bevestigt het standpunt van 5 december 1964.

b) In het hof van beroep te Brussel moet voortaan de helft van de magistraten een Nederlands diploma van doctor in de rechten bezitten en de helft een Frans diploma. Een korte overgangsperiode kan voorzien worden.

4. Hof van cassatie.

a) De Nederlandse sectie en de Franse sectie van elke kamer moeten volwaardige kamers worden. Naast de eerste voorzitter moeten er dus drie Nederlandstalige en drie Franstalige voorzitters komen.

b) De helft van het aantal magistraten moet een Nederlands diploma van doctor in de rechten hebben en de andere helft een Frans diploma. Dit onverminderd overgangsmaatregelen tijdens een korte periode.

5. Taalkennis van de magistraten.

Voortaan moet geëist worden van elk beroepsmagistraat dat hij zijn taalkennis zou bewijzen door de taal van zijn diploma van doctor in de rechten. De taalexamens volstaan niet meer; zij hebben nog enkel zin voor de wettelijk bepaalde gevallen van tweetaligheid.

Een korte overgangsperiode voor nieuwe benoemingen kan enkel aanvaard worden voor het hof van cassatie.

6. Taalwet in gerechtszaken.

Zij dient zo aangepast en aangevuld te worden dat alle rechtscolleges (ook de nieuwe, zoals het Arbeidshof) en alle zaken (ook bv. de fiscale zaken voor het hof van beroep) onder de bestaande beginselen zouden vallen.

7. Tuchtraden van beroep.

Er is al een goede vooruitgang in de teksten. Er dient echter duidelijk gezegd te worden dat de twee kamers naar taal worden onderscheiden; dat de twee lijsten met namen van assessoren twee geheel verschillende reeksen van namen moeten bevatten; en dat te Brussel enkel de leden van de Nederlandse sectie van de balie, respectievelijk van de Franse, in aanmerking komen om op de Nederlandstalige respectievelijk Franstalige lijst van assessoren te worden opgenomen. Daarenboven dienen de magistraten in de raad een diploma van doctor in de rechten te hebben

beantwoordend aan de taal van de kamer waarin zij zetelen.

8. Balie van Brussel.

De vergadering bevestigt haar standpunt van 5 december 1965: de voorstellen gedaan door het Vlaams Pleitgenootschap in november 1964 zijn elementair voor het bereiken van het gestelde doel en maken een minimum uit.

De voorstellen van de Raad van de Orde te Brussel zijn weliswaar een duidelijke stap in de goede richting maar toch ontoereikend. De vergadering begrijpt dat het Vlaams Pleitgenootschap een verklaring van goodwill heeft afgelegd en het experiment wil wagen. Binnen enkele maanden zal men het reeds aan zijn eerste resultaten kunnen beoordelen.

9. Nationale Raad van Advocaten.

De vergadering begroet de verbetering aan de tekst gebracht door het voorzien in artikel 490 van een tweede vertegenwoordiger van de balie te Brussel, van de andere taalgroep van deze van de stafhouder.

De volgende hervormingen dienen nog doorgevoerd te worden:

— volstekte gelijkheid tussen het stemmenaantal van de Nederlandstalige en van de Franstalige balies;
— mogelijkheid voor beide secties afzonderlijk te vergaderen;

— de taalgelijkheid in de ambten verzekeren (wat tevens de uitsluiting meebrengt van de mogelijkheid van benoeming door de Koning) door verkiezing van deken en secretaris in iedere sectie met om beurt zetelen van de Nederlandstalige en Franstalige gekozenen als nationaal deken en vice-deken, nationaal secretaris en vice-secretaris, bv. voor twee jaar.

Anderzijds zou het ingewikkelde systeem met drie meerderheden beter vervangen worden door het volgende stelsel dat aan elke balie (of sectie van balie, of hoe men het ook noemen wil, te Brussel) een stem zou verzekeren tot 75 leden, twee stemmen tot 150 leden, en zes stemmen daarboven, wat zou geven:

	Ned.	Fr.
Cassatie	1	1
Brussel	2	6
Antwerpen, Luik, elk vier	4	4
Gent, Charleroi, elk drie	3	3
Brugge, Dendermonde, Kortrijk, Leuven, Bergen, elk twee	8	2
Mechelen, Oudenaarde, Ieper, Turnhout		
Hasselt, Tongeren, Veurne elk 1	7	
Hoei, Nijvel, Dinant, Doornik, Namen, Verviers, Aarlen, Neufchâteau, Marche elk 1		9
	25	25

Hierdoor zou tegelijk verzekerd worden:

— taalgelijkheid;
— niet overvleugelen van « kleine balies » door grotere: (zelfs Brussel, Antwerpen, Luik, Gent en Charleroi samen kunnen nog geen beslissing opleggen);
— een redelijke vertegenwoordiging van de talrijke balies;
— vermijden van te groot overwicht van Brussel.

Vlaams Pleitgenootschap bij de Balie te Brussel

Verslag over de besprekingen betreffende de hervorming van de Balie te Brussel

Waarde Confrater,

Uw belangstelling kennende voor de besprekingen aangaande de hervormingen van de Brusselse balie, hechten wij eraan, U hierbij een bondig verslag van die besprekingen over te maken.

Wij zijn ervan overtuigd, dat de afgevaardigden van het Vlaams Pleitgenootschap daarbij met alle beschikbare overredingskracht, steeds het te bereiken doel hebben vooropgesteld: te komen tot de volledige ontplooiing van de Vlaamse advocatuur te Brussel. Zij hebben steeds kunnen rekenen op de eensgezinde steun van alle bestuursleden en oud-voorzitters.

Wij zijn ervan overtuigd dat de loyale toepassing van hervormingen volgens het ons op 19 januari 1965 overgemaakte ontwerp, een duidelijke stap in de goede richting zal betekenen. Het bestuur van het Vlaams Pleitgenootschap zal alles in het werk stellen, opdat dit inderdaad zo zou wezen, en het rekent daartoe op Uw actieve medewerking.

Tot slot onderstrepen wij de hoge verdiensten van de Stafhouder, die tijd noch inspanningen heeft gespaard, om standpunten dichter bij elkaar te brengen, en konkrete formules uit te werken. In uw aller naam hebben wij de Stafhouder daarvoor bijzonder dank gezegd.

Voor het Bestuur,
L. LINDEMANS,
Voorzitter.

* * *

Nadat in juni 1963 te Brussel alle Vlaamse kandidaten, zelfs voor het Bureau voor Kosteloze raadpleging, terzijde waren geschoven, diende in juli 1963 het Vlaams Pleitgenootschap, op verzoek van de Stafhouder voorstellen in, met hun verantwoording, betreffende de hervorming van de structuur van de balie te Brussel.

Deze voorstellen bleven gedurende een half jaar zonder enige reactie. Na de deining ontstaan door wat er gezegd werd op de plechtige zitting van het Pleitgenootschap in januari 1964, kwamen er stilaan besprekingen op gang en ontspon er zich een briefwisseling. Men kreeg de indruk dat het begrip vanwege de overheden van de Orde voor de noodzakelijke hervorming maar zeer traag vorderde.

In september 1964, kwam er schot in de zaak en werd een commissie samengesteld bestaande uit vier vertegenwoordigers van de Tuchtraad onder het voorzitterschap van de Stafhouder en vier vertegenwoordigers van het Vlaams Pleitgenootschap. Deze gemengde commissie vergaderde driemaal, met korte tussenruimte.

Vanwege het Vlaams Pleitgenootschap werd toen opgemerkt dat de problemen die in juli 1963 zich beperkten tot de structuur van de balie te Brussel, sedert het indienen einde 1963 van het ontwerp van gerechtelijk wetboek, noodzakelijk verruimd waren, en men ook moest rekening houden met de weerslag van de structuurhervorming voor Brussel op de Nationale Orde van Advokaten en op de Tuchtraden van beroep. Voor de eigenlijke structuurhervormingen in de schoot van de balie te Brussel bleven de voorstellen van het Vlaams Pleitgenootschap praktisch dezelfde als deze van juli 1963.

Na de drie bijeenkomsten van de gemengde commissie werd er door het Vlaams Pleitgenootschap met grote zorg een nota «Beginselen voor een hervorming van de balie van Brussel» uitgewerkt. (1) Hier zat

o.a. de bedoeling voor tot een akkoord te komen met de Frantalige advocaten, evenwel zonder prijsgeven van wat als essentieel voor de Vlaamse advocaten te Brussel werd beschouwd.

Deze nota werd ook bezorgd, in november 1964, niet alleen aan de Stafhouder en alle leden van de Tuchtraad, maar ook aan de Minister van Justitie en de Koninklijke Kommissaris voor de Gerechtelijke Hervorming.

In december 1964 werden er, naar vernomen werd, twee speciale vergaderingen van de Tuchtraad te Brussel (waarop ook alle oud-stafhouders waren uitgenodigd, inbegrepen de Koninklijke Kommissaris) aan het probleem gewijd.

Inmiddels kwamen op 5 december ook de voorzitters van de Vlaamse Conferenties van de Jonge Balie bijeen en verklaarden zich volledig akkoord met de voorstellen van het Vlaams Pleitgenootschap welke zij als een minimum aanzagen (2). Zij brachten eigen wensen naar voor wat betreft de Nationale Orde, Tuchtraden van beroep, Hoven van beroep, enz.

Een afvaardiging van het Vlaams Pleitgenootschap had ook een bespreking op 22 december met de Minister van Justitie.

Tijdens dit onderhoud onderstreepten de afgevaardigden van het Vlaams Pleitgenootschap de hoofdpunten van de te verwezenlijken hervormingen, zoals deze werden uiteengezet in de Memorie van november 1964:

1) De noodzakelijkheid van het inrichten van Nederlandse en Franse tuchtkamers, van twee rollen of sekties (dus zonder daarnaast een tweetalige rol) en van een minimumaantal leden van elke sekte in de Tuchtraad.

2) De verkiezing van de leden van de Tuchtraad per sekte of rol, zodat elk van beide haar eigen vertegenwoordigers in de Tuchtraad zou aanduiden.

3) Het aanstellen van een afgevaardigde van de anderstalige leden van de Tuchtraad die, wat betreft de adviezen, het zijne zou geven samen met dit van de Stafhouder.

5) Het opmaken, voor de samenstelling van de tuchtraden van beroep, van afzonderlijke lijsten van assessoren in Nederlandse zaken en assessoren in Franse zaken.

De Minister beloofde formules te verdedigen, die aan deze verlangens van het Vlaams Pleitgenootschap beantwoorden, behalve wat betreft de verkiezing van de leden van de tuchtraad per sekte of rol (punt 2). Op dit punt onderstreepte de Minister de noodzakelijkheid van één kieskollege, bestaande uit alle advocaten van de Brusselse balie ongeacht taalrol of -sekte.

Wel zou de Minister een stelsel van getrapte verkiezing of voorverkiezing kunnen in overweging nemen, waarbij de advocaten per sekte kandidaten zouden voordragen en rangschikken. Bij de eigenlijke verkiezing zou deze rangschikking op de stembrief worden in acht genomen, doch alle advocaten zouden gezamenlijk stemmen voor de kandidaten van beide sekties. Uit de daarop volgende discussie bleek dat dergelijk stelsel zekere waarborgen bood, vermits, indien door een systematisch omverwerpen van de rangschikking van de Vlaamse kandidaten een loyale toepassing van het nieuw kiesstelsel zou verijdeld worden, men onvermijdelijk tot het inzicht zou komen dat enkel het stemmen per sekte de gewenste oplossing zou brengen.

De vertegenwoordigers van het Vlaams Pleitgenootschap verklaarden zich akkoord met het voorgestelde stelsel van getrapte of voorverkiezing, teneinde tot een vergelijk te komen in de schoot van de Brusselse

balie, wel verstaan zijnde dat dit een geheel vormt met de overige vooropgezette punten (1. 3, 4 en 5).

Inmiddels wachtte men nog op de stellingname van de Tuchtraad te Brussel. Deze heeft zijn vergadering van 12 januari aan dit probleem gewijd en zou voorstellen doen.

Deze voorstellen aan de Vlaamse advocaten te Brussel werden op 13 januari bekend gemaakt. Het Bestuur van het Vlaams Pleitgenootschap aangevuld door de oud-voorzitters, heeft eenparig deze voorstellen verworpen: zij konden onmogelijk als een bevredigende organische oplossing gelden.

Op 16 januari werd vernomen dat de Minister van Justitie, ingevolge de bezwaren geopperd door de Stafhouder, het stelsel van de getrapte verkiezing of voorverkiezing niet wenste te behouden.

Op 19 januari werden door de Tuchtraad nieuwe voorstellen uitgewerkt (bijlage 2) op uitdrukkelijk verzoek van de Stafhouder. Deze werden door de Tuchtraad afhankelijk gemaakt van de voorwaarde dat zij de goedkeuring van het Vlaams Pleitgenootschap zouden moeten wegdragen.

Op 20 januari werd door de Voorzitter van het Vlaams Pleitgenootschap in akkoord met het bestuur van het Vlaams Pleitgenootschap en de Oud-Voorzitters een verklaring aan de Stafhouder overgemaakt (bijlage 3) en afschrift daarvan bezorgd aan de Minister van Justitie.

Uit deze verklaring blijkt dat het Vlaams Pleitgenootschap erkent dat de gedane voorstellen, alhoewel ontoereikend, een duidelijke stap in de goede richting betekenen.

(1) bijlage 1.

(2) zie R.W. 1964-65, 847.

Vlaamse Conferentie der balie bij het Hof van Beroep te Gent

De Vlaamse Conferentie der Balie bij het Hof van Beroep te Gent beleeft een periode van hoogconjunctuur.

Activiteiten van verschillende aard volgen elkaar op. Voor de huidige jurist uit de praktijk is geen onderwerp meer actueel en van groter belang, dan de gerechtelijke hervorming.

De vraag naar een voordracht waarbij het essentiële van die hervorming zou worden toegelicht, was dan ook algemeen.

Daaraan heeft de Vlaamse Conferentie willen gehoor geven door het inrichten van een voordracht waarin zou gehandeld worden over de gerechtelijke hervorming.

Om dat onderwerp te bespreken, was niemand meer geschikt dan de heer Krings, Advocaat-Generaal bij het Hof van Cassatie, die als adjunct-koninklijke commissaris voor de gerechtelijke hervorming, rechtstreeks betrokken is bij de totstandkoming van het ontwerp van gerechtelijk wetboek.

Het kon dan ook niemand verwonderen dat de voordracht op 19 februari 1965 werd bijgewoond door talrijke advocaten en magistraten, onder wie de heer H. Thienpont, eerste-voorzitter en de heer J. Matthijs, procureur-generaal bij het Hof van Beroep te Gent.

De eminente spreker is er in geslaagd in een tijdsbestek van anderhalf uur de essentiële wijzigingen die het Ontwerp van Gerechtelijk Wetboek bevat, naar voor te brengen.

Met bijzondere aandacht werd het deel van zijn uiteenzetting dat handelde over de voorziene rechterlijke organisatie aanhoord. Op bevattelijke wijze werd

de onderscheiden samenstelling en functie van de verschillende rechtscolleges weergegeven.

Uitgenodigd als hij was door een vereniging van advocaten, was het normaal dat de spreker meer gedetailleerd de taak besprak die voor de advocaat is weggelegd in de hervormde rechtspleging. Daarbij bleek zeer duidelijk dat die opdracht in de toekomst veel ruimer zal zijn dan zij op dit ogenblik is.

Hoezeer de voordracht de aanwezigen had weten te boeien bleek wanneer de mogelijkheid werd geboden om vragen te stellen aan de heer Krings.

Aan de leergierige advocaten en magistraten werd steeds, in enkele woorden, de oplossing gegeven voor het probleem dat hen meer speciaal bezig hield.

De leerrijke voordracht van de heer Krings mag als een der meest geslaagde activiteiten van de Vlaamse Conferentie bij de Balie te Gent geboekt worden.

A.H.

Vlaamse Conferentie der Balie van Antwerpen

Bezoek aan de tentoonstelling «De Schilder in zijn Wereld»

Duizenden bezoekers hebben, tussen 7 februari en 14 maart II. in het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten te Antwerpen de tentoonstelling aanschouwd die als motto droeg: «De Schilder in zijn Wereld».

Op vrijdag 12 maart hebben de kunstminnende confraters, onder wie velen vergezeld van hun dame, op initiatief van de Vlaamse Conferentie een rondgang gemaakt in de tentoonstelling, en dit onder de kundige leiding van Mevr. Bex, directrice van de opvoedkundige dienst van het Museum. Op uiterst gepaste wijze werden een reeks schilderijen uitgekozen die van Van Eyck tot Ensor en Van Gogh iedere schilder in zijn tijd en in zijn wereld situeren. De aanvankelijk religieuze inspiratie maakt plaats voor een meer geconcentreerde studie rond het eigen Ik. Doeken van alle bekende meesters tonen dit aan: Van Eyck, Rembrandt, Van Dyck, Hals, Jan Steen, De Braekeleer, Ensor, Van Gogh en vele anderen. Wij zagen een mooi zelfportret van Lambert Lombard, dat wij binnenkort allen in onze portefeuille zullen dragen omdat het afgebeeld staat op de nieuwe briefjes van 100 francs. Wat op die briefjes niet te zien is, kon men wel aanschouwen in de tentoonstelling: Lambert houdt in de hand een bril; in de 16e eeuw is dat een teken van cultuur. Typisch was ook de vaststelling wat een restauratie aan het licht kan brengen: «Het verloofsfeest» geschilderd toen de 20-jarige Jacob Jordaens zijn verlovings had gevierd, was nog enigszins onhandig en niet goed geproportioneerd. Dit schilderij werd later bijgewerkt. Met de restauratie kwam het oorspronkelijke werk terug te voorschijn.

Het mooiste doek is ongetwijfeld het zelfportret van Rubens dat vóór 300 jaar naar Oostenrijk verhuisde en thans behoort aan het «Kunsthistorisches Museum» te Wenen. Onder bijzondere voorwaarden werd het voor deze tentoonstelling naar Antwerpen overgebracht.

Na het geleid bezoek keerden vele confraters naar de zalen terug om naar eigen goedvinden de bijzonderste doeken nogmaals te bewonderen.

W.L.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

MEDEDELINGEN

Katolieke Universiteit te Leuven

Faculteit der Rechtsgeleerdheid
Collegium Falconis, Tiensestraat 41, Leuven

Internationaal colloquium - Sportrecht 7 mei 1965

Juridische aspecten van de voetbalsport in Frankrijk,
Nederland en België.

* * *

Vrijdag, 7 mei 1965.

14.00 u. Welkomswoord door Zijne Excellentie Mgr. Deschamps, Rector Magnificus van de Katolieke Universiteit te Leuven.

Openingsrede door zijne Excellentie de heer P. Vermeylen, Minister van Justitie.

14.30 u. «Probleemstelling: Sport en Recht» door Prof. Dr. R. Blanpain, docent aan de Katolieke Universiteit te Leuven.

14.45 u. «Juridische aspecten van de voetbalsport in Nederland», door Mr. Janssen van Raay, advocaat te Rotterdam, juridisch adviseur van V.V.C.S.

15.45 u. Receptie in de professorenzaal.

16.30 u. «Les aspects juridiques du football en France», door Prof. J. Bertrand, conseiller de la U.N.F.P.

17.30 u. Mededelingen, vragen en discussie.

18.15 u. Slotwoord door Prof. Dr. Z. van Hee, Dekaan van de Rechtsgeleerde Fakulteit.

18.30 u. Banket in het professorenrestaurant.

Belgische Liga voor de Verdediging van de Rechten van de Mens

De Vlaamse werkgroep van de Belgische Liga voor de Verdediging van de Rechten van de Mens richt een tegensprekelijk debat in op donderdag 25 maart 1965, te 20 uur, te Antwerpen, Auditorium van het «Archief en Museum voor het Vlaams Kultuurleven», Minderbroedersstraat 22, over de «Taalwetgeving en de Europese Konventie».

Sprekers: H.H. Jean Van Rijn, advocaat bij het Hof van Cassatie, Professor aan de Vrije Universiteit te Brussel, en Marc De Kock, advocaat bij het Hof van Beroep, Voorzitter van de Vlaamse werkgroep van de Liga.

Inlichtingen: 1, Gulden Vlieslaan, Brussel 6. Tel. 11.60.88.

TIJDSCHRIFTEN

Omnilegie - jg. 1965, nr. 1:

Wetgeving.

Tijdschrift voor Notarissen - jg. 1965, nr. 2:

Delva W., De rekrutering voor het notariaat (vervolg). — Rechtspraak. — Wetgeving. — Bestuurlijke Beslissingen. — Parlementaire Kroniek. — Notariaat.

Nederlands Juristenblad - jg. 1965, nr. 10:

De Graaff H. H. A., Anderhalve eeuw gebrekkig militair strafprocesrecht. — Van Bemmelen J. M., Br. Dr. Nico Muller †. Spaanderman A. P., De territoriale be-

perking van de opsporingsbevoegdheid. — Langemeijer G. E., Psychiatrisch-Juridisch Gezelschap.

— nr. 11:

Kapteyn P. J. G., Medezeggenschap van het Europees Parlement in het Landbouwbeleid. — Witsen N. E., Inleiding Prof. Mr. Enschedé. — Ballieux V.N., Impasse o arena.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie - jg. 1965, nr. 4851:

Drion H., De verbindingsfunctie van de term «huwelijksvoorwaarden» in het B.W. — Boekbespreking door Martens S. K., Algemeen deel van het Nederlands Internationaal Privaatrecht, Mrs. Kusters J. en Dubbink C. W. (II, slot).

Ars Aequi - jg. 1965, nr. 5:

Harinck E., Joy-riding. — Beekhuis J. H., Dubbele levering door constitutum possessorium. — Jurisprudentie.

De Gerechtsdeurwaarder - jg. 1965, nr. 3:

Teekens M., De kennisgeving aan B. en W., bedoeld in art. 13 lid 2 Deurwaardersreglement. — Teekens M., Rechtspraak. — Verhagen G. G. M., Internationaal Strafrechtcongres 1964 te Den Haag. — Bierman J. R., Produktieverhoging ook voor ons? — Verhagen G. G. M., Mede-oprichter van de Bond van Procureurs- en Deurwaardersklerken, oud-collega B. Stoppelsteen, 90 jaar. — Kors v. d. Mije, E pluribus unum II.

Journal des Tribunaux - jg. 1965, nr. 4482:

Matthijs J., La loi de défense sociale à l'égard des anormaux. Evolution des conceptions. — Jurisprudence. Chronique Judiciaire.

Revue de Droit Pénal et de Criminologie - jg. 1965, nr. 6:

Glaser S., Quelques observations sur la prescription en matière de la criminalité de guerre. — Bergamini Miotto A., Les effets des jugements pénaux étrangers au Brésil. — Trousse P. E., Chronique législative 1964.

Recueil Général de l'enregistrement et du notariat - jg. 1965, nr. 20831-20833:

Donnay M., Règles générales de perception des droits d'enregistrement.

Mouvement Communal - jg. 1965, nr. 2:

Editorial. — La vie de l'Union. — Borret J., Conséquences administratives de l'exploitation d'un commerce par l'épouse d'un agent d'une commune ou d'une C.A.P. — Beckers R., Quelques aspects urbanistiques des lotissements. — Beckers R., Les pavillons de week-end. — Lemoine F., La protection des zones boisées. — Destrée J., A Mont-sur-Marchienne.

Revue de Droit intellectuel - jg. 1964, nr. 10-11:

Schrans G., Les licences de brevets et les articles 36 et 85 du Traité de Rome.

Recueil Dalloz - jg. 1965, nr. 9:

Grawitz M., Réflexions sur les sondages d'opinion. — nr. 10:

Savatier R., Le rajeunissement de la tutelle française des mineurs.